

FINANCIËLE VERANTWOORDING 2019 van het COA

Inhoudsopgave

1. Bestuursverslag	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Beeld van het jaar 2019	4
1.3 Governance	8
1.4 Financiële sturingsrelatie met het ministerie van Justitie en Veiligheid	10
1.5 Financiële resultaten 2019	12
1.6 Nevenfuncties bestuur COA	13
1.7 Bedrijfsvoeringsparagraaf 2019	14
1.8 Verklaring van het bestuur	17
2. Jaarrekening 2019	18
2.1 Balans per 31 december (na resultaatsbestemming)	18
2.2 Rekening van baten en lasten over de jaren	20
2.3 Kasstroomoverzicht over de jaren	21
2.4 Toelichting op de jaarrekening	22
2.4.1. Algemeen	22
2.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	24
2.5.1. Grondslagen waardering van activa en passiva	25
2.5.2. Grondslagen voor resultaatbepaling	29
2.5.3. Grondslagen voor opstelling van het kasstroomoverzicht	30
2.6 Toelichting op de balans	31
2.6.1 Immateriële vaste activa	31
2.6.2 Materiële vaste activa	32
2.6.3 Vorderingen	33
2.6.4 Liquide middelen	34
2.6.5 Eigen vermogen	34
2.6.6 Voorzieningen	36
2.6.7 Langlopende schulden	38
2.6.8 Kortlopende schulden en overlopende passiva	38
2.6.9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	40
2.7 Toelichting op de rekening van baten en lasten	42
2.7.1 Toelichting baten	42
2.7.2 Toelichting lasten	45
2.7.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht	52
2.7.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	53
3. Overige gegevens	55
3.1 Gebeurtenissen na balansdatum	55
3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	55
Bijlagen	57
Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever 2019	58
Bijlage 2 Bezettings- en capaciteitsgegevens	63
Bijlage 3 Financiële meerjarenoverzichten 2015 – 2019	66
Bijlage 4 Specificatie Europese subsidies	68
Bijlage 5 Overzicht afrekening projecten ministerie SZW	69
Bijlage 6 Principes Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners	70
Bijlage 7 Strategische risico's en interne beheersing	74

1. Bestuursverslag

1.1 Inleiding

Dit is de financiële jaarverantwoording 2019 van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, het COA. Met dit verslag wordt conform de afspraken verantwoording afgelegd aan de eigenaar en financieel afgerekend met de opdrachtgever van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). De financiële verantwoording wordt na goedkeuring gepubliceerd op [de website van het COA](#) en is voor iedereen toegankelijk. Het COA legt maatschappelijk verantwoording af op de website met een apart jaarverslag, met dit jaar als titel 'Beweging'.

In de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers zijn de taken van het COA vastgelegd. Het COA is de organisatie in de vreemdelingenketen die asielzoekers leefbare en veilige opvang biedt en hen begeleidt naar een toekomst in Nederland of daarbuiten.

Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van JenV. Conform de bekostigingsafspraken tussen het COA en JenV stelt het COA na afloop van het boekjaar een financiële verantwoording op, bestaande uit een verslag van het bestuur, een bedrijfsvoeringsparagraaf en een jaarrekening.

De financiële verantwoording is opgesteld op basis van de daaraan te stellen wettelijke eisen, waaronder artikel 35 van de Kaderwet ZBO, de waarderingsgrondslagen zoveel mogelijk overeenkomstige toepassing van titel 9 boek 2 BW, de richtlijnen voor de jaarverslaggeving en de Wet normering topinkomens (WNT).

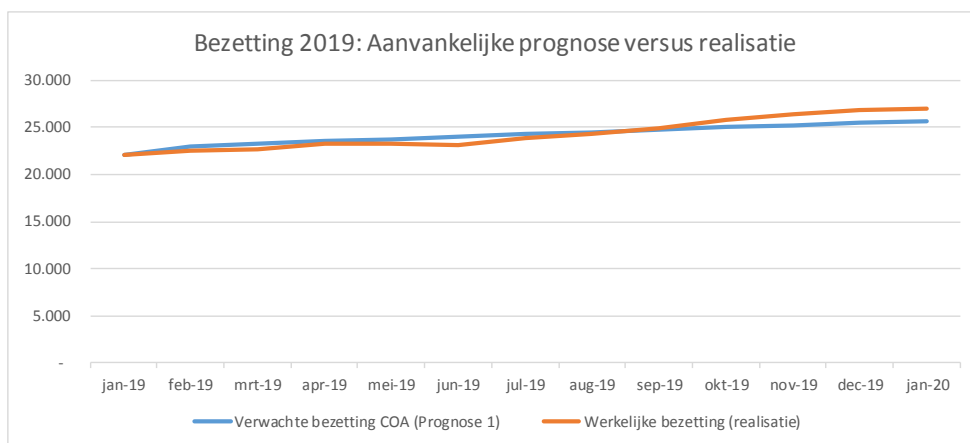
1.2 Beeld van het jaar 2019

Ontwikkeling bezetting en capaciteit

Begin 2019 verwachtte het COA een stijging van de bezetting van circa 22.000 bewoners aan het begin van 2019 naar circa 26.000 bewoners eind 2019 (COA prognose bezetting 2019-I, gebaseerd op de meerjarig productie prognose 2019-I). Gebaseerd op de prognose is in het capaciteitsbesluit van april 2019 de gewenste capaciteit op 1-1-2020 vastgesteld op 30.300. Voor de financiering is in de beschikking 2019 rekening gehouden met een gemiddelde bezetting van 25.225 bewoners.

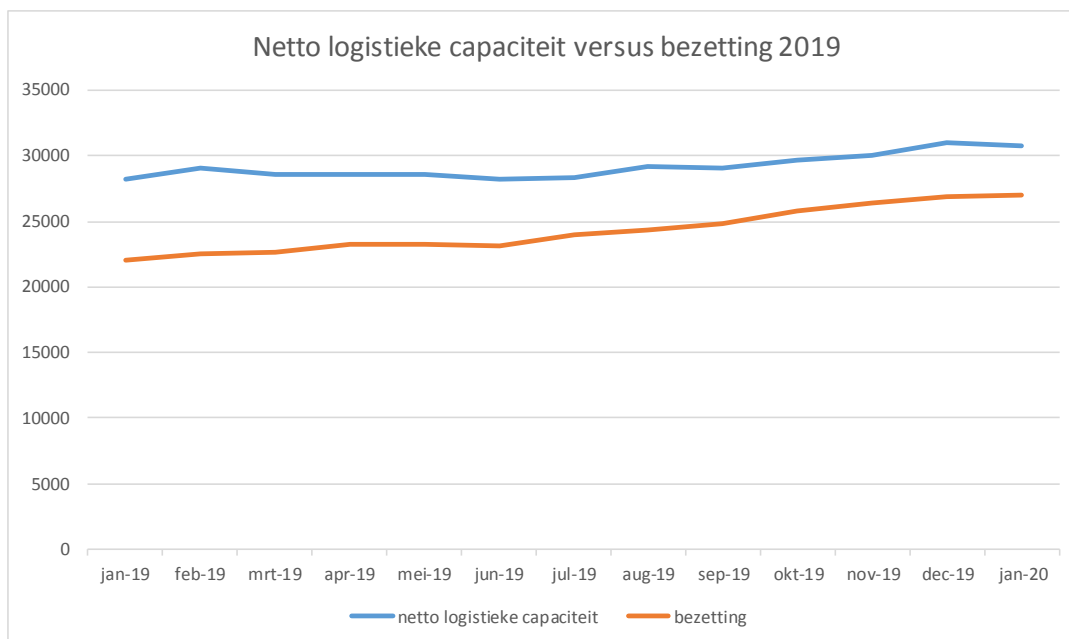
In 2019 steeg de bezetting vanaf de zomer sterker dan verwacht. De bezetting ultimo 2019 kwam uit op ruim 27.000 bewoners op COA locaties, met name de POL bezetting liep sneller op dan verwacht. Het departement heeft in 2019 twee keer de MPP prognose bijgesteld, het COA heeft op basis hiervan de COA prognose bezetting ook twee keer herijkt.

In de volgende grafiek is te zien hoe de aanvankelijke prognose van de bezetting zich verhoudt tot de werkelijke bezettingscijfers in 2019.

De stijging van de bezetting zette door in het najaar en de verwachting van de meest recente vastgestelde prognose van de bezetting (oktober 2019) is dat deze stijging aanhoudt tot en met medio 2021. De hierin opgenomen meest waarschijnlijke stand van de COA bezetting eind 2020 is ruim 35.000 personen. Dit is 3.500 personen meer dan in de MPP van 10 oktober 2019 was geprognosticeerd op die datum. Eind 2021 betreft het 34.000 personen. Dit is ook aanzienlijk hoger dan voorzien. Daarom is de noodzaak tot verwerving van 5000 nieuwe plekken en de verlening of vervanging van 5000 plekken met aflopende contracten in november besproken met de Landelijke Regietafel migratie en integratie.

In onderstaande grafiek is te zien hoe de bezetting en de capaciteit zich per maand ontwikkeld hebben in 2019. De netto logistieke capaciteit is het aantal opvangplaatsen dat feitelijk beschikbaar is, waarbij rekening is gehouden met tijdelijke correcties.

Vroege integratie en participatie

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voert het COA het programma Vroege integratie en participatie uit. Dit omvat de activiteiten en werkzaamheden van het COA om beter en in een vroeger stadium aan te sluiten bij de kansen en talenten van bewoners.

Hierdoor kunnen zij zo snel mogelijk participeren en integreren in Nederland. Het gaat daarbij om het leren van de Nederlandse taal, de toeleiding naar werk of een opleiding en het opbouwen van een netwerk. Daarnaast wordt geïnvesteerd in een doorgaande lijn van de opvang naar gemeenten.

In 2019 is een begin gemaakt met een pilot Vroege screening. Dit houdt in dat de screeningsgesprekken met 'kansrijke asielzoekers' worden gevoerd vóór vergunningverlening. Hierdoor wordt de tijdsdruk verminderd, omdat de vroege screeningsgesprekken gedurende de hele pol-fase kunnen worden gevoerd. Daarnaast krijgen hierdoor ook de kansrijken binnen de Verlengde Asielaanvraag-doelgroep een regioadvies, waardoor zij gericht kunnen worden doorgeplaatst. Voor alle kansrijke asielzoekers kan zo een gerichte doorplaatsing naar het azc worden gerealiseerd. Omdat de pilot succesvol was om de knelpunten op te lossen en de resultaten te verbeteren, wordt in 2020 Vroege screening op alle pols geïmplementeerd. Sinds 2019 worden ook screeningsgesprekken gevoerd met nareizigers. Voor hen is het digitale nareisprofiel ontworpen waardoor gemeenten altijd informatie ontvangen voordat nareizigers naar de gemeenten uitstromen.

In 2019 zijn verschillende onderzoeken gedaan die aanbevelingen hebben opgeleverd voor het verbeteren van de werkzaamheden. Daar gaat het COA mee aan de slag. Ook zijn er verschillende projecten gestart die allen tot doel hebben participatie nog steviger te ondersteunen. Het COA was het afgelopen jaar goed betrokken bij het vormgeven van de nieuwe wet Inburgering en heeft daarbij specifieke aandacht voor de veranderende samenwerking met gemeenten door hun regierol, een optimale aansluiting van Voorinburgering op inburgering in de gemeente en een goede informatieoverdracht met gemeenten ten behoeve van de doorgaande lijn. Het COA heeft bovendien in 2019 het allereerste COA integratie congres voor samenwerkingspartners georganiseerd.

Overlastgevers

Ook dit jaar zijn er veel incidenten veroorzaakt door overlastgevers. Hoewel het COA altijd bewoners in huis heeft die met hun gedrag (enige) overlast veroorzaken, is dit jaar helaas ook bijzonder. Een groot deel van de overlastgevers komt uit veilige landen, is minder jarig, zijn kansloos in hun asielaanvraag en lijken vooral gebruik te willen maken van de opvang, nu in het ene land, dan weer in het andere land. De aard van de incidenten die deze groep veroorzaakt is zwaar en de begeleidbaarheid gering. Dat is zeer belastend voor onze bewoners en medewerkers en schaadt het draagvlak voor asielopvang in de samenleving. In afstemming met het departement zijn extra maatregelen genomen. De maatregelen lijken in meer of minder mate effectief, maar ook in 2020 zal de overlastproblematiek veel aandacht vragen van het COA en haar partners.

Kwaliteit primair proces

Met de start van zes nieuwe AMIF projecten wordt een belangrijke impuls gegeven aan de doorontwikkeling van het vak begeleiden. Maar ook op andere fronten is veel geïnvesteerd in de kwaliteit van de (internationale) dienstverlening en in de deskundigheidsbevordering van de uitvoeringsmedewerkers.

De AMIF projecten zijn gericht op de professionalisering van medewerkers werkzaam op een COA locatie en op het verbreden van het programma aanbod aan onze bewoners. Zo is er aandacht voor taalontwikkeling (projecten Analfabetisering en Participatie en taal), de inzet van bewoners op locaties (project Rolmodellen) en activering / gezondheid van bewoners (project Bewegen naar de toekomst). Het Project Methodisch werken en begeleiden (MWB) richt zich op de (verdere) professionalisering van medewerkers door o.a. het organiseren van vakdagen en trainingen door kwaliteitscoaches. Bewustwording (hoe sta je in je werk, herken je de begeleidingsvraag van de bewoner), deskundigheidsbevordering (kennis begeleidingsinstrumenten) en aandacht voor de samenwerking in teamverband zijn belangrijke doelstellingen van het project MWB. De kwaliteitscoaches trainen

locatiemedewerkers op een laagdrempelige wijze, on the job. En tot slot is er aandacht voor de veiligheid op locaties (projecten Veiligheid en Weerbaarheid, ondersteuning en scholing).

In 2019 is ook een belangrijke stap gezet op gebied van methodisch werken. Reguliere locaties zijn gestart met de scan op de zes domeinen en het begeleidingsplan. Beide instrumenten hebben als doel om de begeleiding van bewoners proactief in te steken. Op basis van de scan krijgen we de bewoner in een vroeg stadium in beeld en kunnen we een inschatting maken van de begeleidingsbehoefte. Het begeleidingsplan is een belangrijk middel om begeleiding op maat aan te bieden en te monitoren. Eenzelfde ontwikkeling vond in 2019 plaats op de amv locaties: implementatie van de amv methodiek.

Met de afronding van het project Sociale Veiligheid is o.a. een handzame set afspraken beschikbaar gekomen ter borging van de sociale veiligheid van bewoners op een locatie. Dit project is uitgevoerd mede naar aanleiding van het rapport van de inspectie JenV 'Sociale veiligheid van bewoners in asielzoekerscentra' van september 2018.

Met de inzet van vakgroepen is een start gemaakt om de uitwisseling en afstemming tussen theorie (beleid) en praktijk (de locaties) op een meer gestructureerde, uniforme wijze te organiseren. De vakgroepen richten zich op de tot standkoming en uitvoering van het beleid voor begeleiding in de breedte.

Personeel

Het personeelsbestand is in 2019 redelijk stabiel gebleven. Eind 2019 heeft het COA een personele omvang van 2.639 fte, bestaande uit 69% vast personeel, 9% tijdelijke contracten en 22% uitzendkrachten / externen. Op totaalniveau is het personeelsbestand redelijk stabiel is, maar het aantal personeelsleden in dienst van het COA is iets gestegen ten koste van het aantal flexibele krachten. Op locatieniveau zijn er ook mutaties geweest, als gevolg van sluiting en opening van locaties: veel vaste medewerkers wisselden van locatie en contracten uitzendkrachten zijn beëindigd. Het COA bleef een aantrekkelijke werkgever in de krapere arbeidsmarkt.

Het ziekteverzuim bedraagt over heel 2019 gemiddeld 8,2%. Dat is helaas hoger dan het jaar ervoor. Gedurende het jaar zijn een aantal aanvullende maatregelen getroffen welke effect moeten hebben op het verzuim in 2020.

Organisatieontwikkeling

Het COA heeft mede door de ervaringen met de grote vluchtelingenstroom het Perspectief Veranderend Speelveld opgesteld. Hierin zijn de geleerde ontwikkelpunten beschreven in vier thema's:

1. Partner en regisseur in een netwerk
2. Klaar om te wenden
3. Kwalitatief hoogstaande opvang en begeleiding
4. Een sterke organisatie die ons in staat stelt om beter met dit Veranderend Speelveld om te gaan.

In het programma Veranderend Speelveld zijn deze thema's verder ontwikkeld. Medio 2019 konden we het programma afsluiten met de volgende resultaten.

Ten eerste is in essentierapporten uitgewerkt hoe het COA concreet met processen, werkwijzen, professionele houding en systemen invulling gaat geven aan de ambities. Door middel van meer 'sturing en ruimte voor locatiemanagers' en 'vakgroepen' werken we aan hoogstaande kwaliteit van opvang en begeleiding. Met 'klantteams' bereiken we betere dienstverlening voor locaties en werken we aan gezamenlijke prioriteitstelling. Het 'strategisch vermogen' in de organisatie wordt vergroot door nieuwe strategische taken en producten te introduceren en door competentie-ontwikkeling. Daadkrachtige en snelle 'besluitvorming en besturing' worden bereikt door aanpassingen in de

topstructuur en taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden te verduidelijken. Bij al deze essenties werken we aan een ‘professionele beroepshouding’ waarin vakmanschap, eigenaarschap en doelgerichtheid, strategisch en integrerend vermogen en samenwerking en omgevingsbewustzijn centraal staan.

Ten tweede is in een (na advies van de ondernemingsraad vastgestelde) inrichtingsplan op organisatieniveau opgenomen welke ‘structuuraanpassingen’ in de organisatie gaan plaatsvinden.

De tweede helft van het jaar stond in het teken van uitwerken en toepassen van deze programmaresultaten in de reguliere organisatie. Zo zijn de essenties in pilotprojecten op diverse locaties toegepast en verder uitgewerkt. En het hoofdinrichtingsplan is geconcretiseerd in zeven detailplannen op basis waarvan op 14 januari 2020 door het bestuur een voorgenomen besluit is genomen en vervolgen aan de ondernemingsraad is aangeboden. Naar verwachting leidt dit in mei 2020 tot de implementatie van de organisatieaanpassing.

Financiën

Het COA heeft zich in 2019 meerdere doelen gesteld. Strakke sturing op financiën is één van die doelen. Het jaar 2019 is geëindigd met een bedrijfsresultaat van € 14,7 miljoen (2,2 % van de baten), zijnde het saldo van baten van € 658 miljoen en lasten van € 643 miljoen. De omzet is hoger dan begroot, dat komt met name door de hogere bezetting. Zowel de omzet als de kosten zijn door het tijdelijk stijgen van de bezetting niet evenredig meegestegen.

1.3 Governance

Zelfstandig bestuursorgaan

Op 1 juli 1994 is het COA – een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) met rechtspersoonlijkheid – bij wet opgericht. De taken van het COA zijn op hoofdlijnen vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (Wet COA). De hoofdvestiging van het COA staat in Den Haag.

Sinds 2007 is de Kaderwet ZBO van toepassing. Om de Wet COA in overeenstemming te brengen met deze kaderwet is in november 2009 het wetsvoorstel Wijziging van de Wet COA in de Tweede Kamer ingebracht. Per 1 januari 2011 is de wet in werking getreden, hiermee is de instelling van het bestuur van het COA geformaliseerd.

Als zbo is het COA formeel geen onderdeel van het Rijk, maar het publieke karakter van het werk van het COA maakt dat er intensieve afstemming cq. samenwerking met onderdelen van het Rijk is, in het bijzonder met onderdelen van het ministerie van JenV (eigenaar- en opdrachtgever) en met de Vreemdelingenketen. Ook met gemeentelijk en provinciaal bestuur vindt via regietafels intensieve afstemming en samenwerking plaats.

Per 1 januari 2020 zijn de COA-medewerkers ambtenaar geworden. Hiermee zijn verplichtingen geformaliseerd voor het COA als overheidswerkgever en voor de COA-medewerker als ambtenaar. Een overheidswerkgever heeft, net als iedere werkgever, een zorgplicht voor zijn medewerkers. Voor een overheidswerkgever vormt het hanteren van een volwaardig integriteitsbeleid onderdeel van deze zorgplicht. COA medewerkers leggen begin 2020 de eed af.

Kaders voor de governance

De kaders voor de governance van het COA zijn vastgelegd in wet- en regelgeving en nadere afspraken met het ministerie van JenV. Daarnaast neemt het COA deel aan de Handvestgroep Publiek Verantwoorden. De kaders hebben de volgende structuur:

- Wet COA;
- Kaderwet zelfstandige bestuursorganen;

- Reglement voor het bestuur van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- Toezichtarrangement COA;
- Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners.

Toezicht: eigenaar en opdrachtgever ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV)

De toezichtrol ligt bij het ministerie van JenV. De rol van eigenaar en ambtelijk toezichthouder wordt vervuld door de secretaris-generaal van het ministerie en de rol van opdrachtgever is belegd bij de directeur-generaal Migratie (DGM). De toezichtrol is nader uitgewerkt in het toezichtarrangement.

Adviesraad COA

Het COA heeft een door het bestuur benoemde adviesraad. De adviesraad bestaat uit zes leden en kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren. De adviezen hebben geen bindend karakter. De leden van de adviesraad hebben ieder een eigen aandachtsgebied. Het zijn prof.dr. H. Ghorashi, Y.I. Tümer MA, drs. R.J.M. Hopstaken, mr. B.B. Schneiders, G.E. van der Wulp en de heer M. de Langen.

Bestuur COA

Per 15 januari 2019 is de heer dr. M. Schoenmaker aangetreden als bestuursvoorzitter. Per 1 november 2019 is de heer drs. J. Kapteijns benoemd tot bestuurslid en plv. bestuursvoorzitter. Het bestuur van het COA bestaat ultimo 2019 uit bovengenoemde twee leden. Het bestuur werkt vanuit een collegiaal principe. Per 1 april heeft de heer Siebers afscheid genomen van het COA. Mevrouw Helder heeft per 1 oktober 2019 afscheid genomen van het COA. Gedurende de organisatieontwikkeling in 2019 is het bestuur tijdelijk versterkt met twee interim-directeuren, te weten de heer S. Robroek (uitvoering) en de heer drs. R. Nieuwlaat (bedrijfsvoering). De interim-directeuren maken geen onderdeel uit van het bestuur.

Handvestgroep Publiek Verantwoorden (HPV)

Het COA maakt deel uit van de Handvestgroep Publiek Verantwoorden (HPV). De HPV heeft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners opgesteld. Het COA onderschrijft deze code. Het doel van de code en van de HPV is het dienen van het publiek belang door goed bestuur van publieke dienstverleners.

Ketensamenwerking

Het COA is onderdeel van de zogenaamde Kleine (migratie)Keten, samen met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Op zowel bestuurlijk als operationeel niveau is er intensief contact. Onder leiding van het directoraat-generaal Migratie worden in het Topberaad Migratieketen afspraken gemaakt. De 'grote' migratieketen bevat naast de partners uit de Kleine Keten ook organisaties als de Koninklijke Marechaussee, Nationale Politie, Dienst Justitiële Inrichtingen, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, provincies en gemeenten en de Raad voor de Rechtspraak. Diverse partijen komen wij tegen aan landelijke en regionale regietafels.

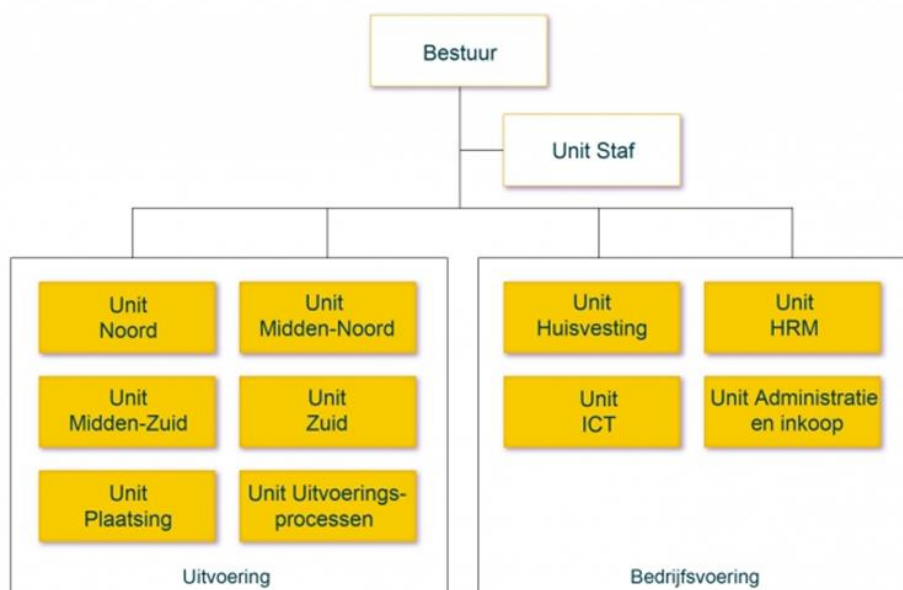
Extern toezicht

Het werkgebied van het COA staat onder toezicht van de Inspectie JenV. Voor wat betreft de gezondheidszorg en de jongeren die verblijven bij het COA, staat het COA ook onder toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie Jeugdzorg.

Burgers en bewoners kunnen met klachten, waarbij zij menen dat het COA hen onvoldoende hoort, terecht bij de Nationale Ombudsman. Op regionaal en lokaal niveau staat het COA op aspecten onder toezicht van lokale toezichthouders, zoals de brandweer en gemeentelijke toezichthoudende organisaties als de GGD. Bij de uitvoering van het werk staat het COA verder onder toezicht van de arbeidsinspectie.

Interne organisatie

Hieronder is het organogram van het COA opgenomen. Er zijn in totaal elf units. Vier daarvan zijn de regionale uitvoeringsunits: unit Noord, unit Midden-Noord, unit Midden-Zuid en unit Zuid. De andere units zijn: Uitvoeringsprocessen, Plaatsing, ICT, Administratie & Inkoop, Huisvesting, HRM en Staf.

1.4 Financiële sturingsrelatie met het ministerie van Justitie en Veiligheid

Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers

De Wet COA stelt in de hoofdstukken III, IV en V regels ten aanzien van de bekostiging van het COA. Met ingang van 1 januari 2004 is een besturingsmodel van kracht waarbij het COA op resultaat wordt aangestuurd. In 2005 is daarom het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers vastgesteld, waarin nadere regels worden gesteld voor een aantal onderwerpen die met de (vaststelling van de) subsidie samenhangen. Het Subsidiebesluit is een besluit op hoofdlijnen, dat verwijst naar sturingsafspraken (kostprijsystematiek, vermogenssystematiek en dergelijke) die tussen de minister en het COA worden gemaakt. Deze sturingsafspraken zijn gedetailleerd beschreven in de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2019 (Integraal Document). Door deze manier van werken kan het Subsidiebesluit ongewijzigd blijven als de minister en het COA nieuwe afspraken maken.

Financiële verantwoording en beschikking

De financiële verantwoording wordt uiterlijk op 15 maart na het betreffende boekjaar aangeboden aan de eigenaar. De eigenaar stelt vervolgens voor 15 juni de financiële verantwoording vast inclusief de resultaatbestemming.

De belangrijkste afspraak met de opdrachtgever is de jaarlijkse beschikking van het departement waarin aantallen op te vangen asielzoekers en daaraan gekoppelde financiering zijn opgenomen. De financiering van het COA is vrijwel volledig gebaseerd op prijs maal hoeveelheid. Het COA rapporteert per tertaal over de voortgang aan de eigenaar en de opdrachtgever.

Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners

De Handvestgroep Publieke Verantwoorden (HPV) heeft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners opgesteld en herzien in 2015. De code en de handreikingen daarbij helpen om de principes uit het Handvest Publiek Verantwoorden en om de aspecten van goed publiek bestuur: openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, legitimiteit, effectiviteit en efficiency en verantwoording te vertalen naar goed bestuur van de aangesloten organisaties. De code is een modelcode op het niveau van de principes van dialoog, bestuur, tegenkracht, beheersen, verantwoorden, naleving en monitoring. De code schrijft voor dat er elk jaar uitleg dient te zijn over de invulling en operationalisering van de principes. Dit is opgenomen in bijlage 6.

1.5 Financiële resultaten 2019

De volgende tabel geeft een gecomprimeerd overzicht van de belangrijkste kengetallen over 2019 ten opzichte van 2018.

Kengetallen (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Resultaten		
Totaal baten	658.482	628.407
Totaal lasten	643.190	578.419
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	15.292	49.988
Bijzonder resultaat	-578	-11.252
Resultaat voor resultaatsbestemming	14.714	38.736
Resultaat tov totale baten	2,2%	6,2%
Vermogen per 31 december		
Eigen vermogen	60.810	68.891
Balanstotaal	427.504	493.664
Investerings in vaste activa	39.324	38.733
Bezetting centrale opvang		
Bezetting per eind	27.212	22.459
Gemiddelde bezetting	24.611	21.170
Ratio's per 31 december		
Liquiditeit	0,68	0,93
Solvabiliteit	0,14	0,14

Toelichting

Het COA sluit 2019 af met een resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening van € 14,7 miljoen. Het resultaat is 2,2% van de totale baten (2018: 6,2%). De baten betreffen een vergoeding voor de bezetting. Het resultaat 2018 is inclusief leegstandsvergoeding. De leegstandsvergoeding is voor 2019 niet meer van toepassing.

Het balanstotaal per 31 december 2019 bedraagt € 427,5 miljoen, een daling van € 66,2 miljoen ten opzichte van 31 december 2018. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de afschrijving materiële vaste activa, de afrekening met JenV over 2018 en de aflossing op de lening aan het ministerie van Financiën.

De liquiditeit, berekend door het totaal van de vorderingen en liquide middelen te vergelijken met het totaal van de kortlopende schulden, is afgenomen ten opzichte van 2018. De solvabiliteit, in de tabel met kengetallen uitgedrukt als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal, is in lijn met 2018. Beide ratio's zijn nog steeds laag ten opzichte van andere sectoren, wat mogelijk is doordat het ministerie van JenV garant staat voor een kredietlimiet van € 70 miljoen bij het ministerie van Financiën. Daarnaast is het ministerie van JenV mede risicodragers bij bijzondere verliezen.

1.6 Nevenfuncties bestuur COA

Het COA onderschrijft de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners en geeft openheid over de nevenfuncties van de leden van het bestuur met een aanduiding of deze bezoldigd dan wel onbezoldigd zijn (gedurende 2019).

De heer dr. M. Schoenmaker (1967), voorzitter vanaf 15 januari 2019

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht Jantje Beton in Utrecht (onbezoldigd)

De heer drs. J. Kapteijns (1975), bestuurder en plaatsvervangend voorzitter vanaf 1 november 2019

Nevenfuncties:

- geen

Mevrouw drs. J.H. Helder (1961), waarnemend voorzitter tot 1 oktober 2019

Nevenfunctie:

- Lid van de raad van toezicht stichting Tussenvoorziening in Utrecht (bezoldigd)

De heer drs. P.L. Siebers (1964), lid tot 1 mei 2019

Nevenfunctie:

- Lid raad van commissarissen woningcorporatie Viveste (bezoldigd)

1.7 Bedrijfsvoeringsparagraaf 2019

Het bestuur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van het COA. Deze verantwoordelijkheid heeft betrekking op alle bedrijfsprocessen die nodig zijn om de organisatiedoelstellingen te kunnen sturen, beheersen en te realiseren. In deze paragraaf zal op een aantal onderdelen nader worden ingegaan die van belang zijn om de doelen uit het jaarplan van het COA te kunnen realiseren.

Technische infrastructuur

Sinds 2016 kent het COA een nieuwe technische infrastructuur opgebouwd in twee overheidsdatacenters. In het kader van de continuïteit zijn er in 2019 diverse deel-uitwijktesten en penetratietesten uitgevoerd op de technische omgeving.

In het uitwijkplan is de IT ingedeeld in verschillende lagen en systemen. Het uitgangspunt is altijd dat er geen dataverlies mag optreden en dat alles binnen een bepaalde periode ook weer is teruggeweken.

In 2019 zijn diverse deel-uitwijktesten met betrekking tot de bedrijfskritische systemen succesvol uitgevoerd:

- SAP (primaire applicatie bedrijfsvoering)
- IBIS cluster bestaande uit IBIS, MyBIS, BizTalk (primaire applicatie uitvoering)
- UC cluster bestaande uit Exchange, Skype, BlackBerry en SharePoint

Daarnaast is het informatiebeveiligings-level naar een hoger niveau gebracht. Verschillende penetratietesten zijn uitgevoerd om mogelijke zwakke plekken op te sporen.

De conclusie van deze testen is dat de omgeving er goed uitziet. De aanbevelingen uit de penetratietesten worden opgevolgd en patchmanagement heeft specifieke aandacht gekregen. Al deze beveiligingstesten dragen bij tot het creëren van inzicht en het verhogen van de security. De externe accountant heeft in 2019 tussentijds bevindingen gerapporteerd over gebruiksbeheer en functiescheiding, toekennen van hoge toegangsrechten en het wijzigingsbeheer. De aanbevelingen uit de IT-audits worden in 2020 opgevolgd.

Rechtmatigheid

Het COA onderzoekt jaarlijks de financiële rechtmatigheid. Er is in dat onderzoek vooral aandacht voor de naleving van Europese aanbestedingsregels en naleving van contractvoorwaarden door marktpartijen. In het Accountantsprotocol COA (2 oktober 2019) zijn door het ministerie van JenV toleranties bepaald van 2% van de baten voor fouten plus onzekerheden over de rechtmatigheid én getrouwheid van verantwoorde bedragen in de jaarrekening. Bij overschrijding van de tolerantie dient de externe accountant een andere dan goedkeurende controleverklaring te geven.

Het COA gaat dit jaar over de controletolerantie. Er is voor € 0,7 miljoen aan onrechtmatigheden gevonden en € 14,3 miljoen aan onzekerheden over de rechtmatigheid. Dit is boven de tolerantie, die voor 2019 € 12,7 miljoen bedraagt.

In 2018 heeft het COA een aanbesteding voor een dienst gedaan. De landsadvocaat heeft vastgesteld dat deze aanbesteding rechtmatig heeft plaatsgevonden. In 2019 is gebleken dat de overeengekomen prijs voor de leverancier niet toereikend was om de dienst te leveren conform de kwaliteitseisen. Derhalve is het COA in 2019 een prijsverhoging van € 4 miljoen overeengekomen. Deze prijsverhoging is, na toetsing door onafhankelijke partijen op marktconformiteit, ten dele betaald en ten dele nog onderwerp van gesprek met de leverancier. Uit een juridisch advies van de landsadvocaat blijkt dat er - op basis van de op dat moment aangeleverde informatie - geen eenduidig oordeel mogelijk is over de rechtmatigheid van de prijsverhoging in 2019. Als met de prijsverhoging sprake

zou zijn van een wezenlijke wijziging van het contract, is er in aanbestedingsrechtelijke zin vanaf dat moment sprake van een onrechtmatig onderhands gegunde overheidsopdracht. Omdat het op dit moment onduidelijk is of er sprake is van een wezenlijke wijziging van het contract, zijn alle kosten die in de jaarrekening van 2019 zijn verantwoord (ook een deel van 2018) en betrekking hebben op het contract, als onzeker aangemerkt voor een bedrag van € 14,3 miljoen. Het bestuur van het COA is van mening dat de prijsverhoging in 2019 van € 4 miljoen een goede weergave is van de onrechtmatige beheershandeling die in 2019 heeft plaatsgevonden. In 2020 gaat het COA verder in gesprek met de leverancier en mogelijk over tot hernieuwde aanbesteding.

€ 0,7 miljoen heeft betrekking op de verstrekking van leefgeld aan bewoners wiens aanvraag nog wordt behandeld. Omdat de doorlooptijd van de behandeling van de aanvraag, vanaf 2018, opgelopen was tot meer dan 30 weken (normaal 6 weken), zagen wij ons genoodzaakt om redenen van gelijkheid en rust op de locaties tijdelijk over te gaan tot het eerder verstrekken van leefgeld. Dit is formeel in strijd met de Regeling verstrekkingen asielzoekers 2005. Het bestuur heeft in 2019 besloten om vanaf 1 oktober 2019 geen leefgeld meer te verstrekken aan bewoners wiens aanvraag nog wordt behandeld.

Doelmatigheid

In het kader van de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen is een onderzoek gedaan naar een wendbare migratieketen. De werkgroep die dit onderwerp beschouwt heeft in 2019 Andersson Elffers Felix (AEF) opdracht gegeven om de doelmatigheid van het COA te verkennen door de (financiële) aansturing en bekostiging in beeld te brengen. Uit dit onderzoek blijkt dat het COA haar opdracht doelmatig uitvoert binnen de gestelde kaders. Om doelmatigheidsverbeteringen te realiseren zijn aanpassingen in beleid en financiering noodzakelijke randvoorwaarden.

In 2019 is daarnaast het rapport van de ZBO-evaluatie opgeleverd door ABDTopConsult. Daarin concluderen de onderzoekers dat er veel informatie beschikbaar is over de doeltreffendheid en de doelmatigheid en dat het gegeven de bekostigingssystematiek aannemelijk is dat het COA doeltreffend opereert. De onderzoekers stellen dat er bij het COA en het ministerie van JenV veel aandacht is voor het doelmatig opereren van de organisatie, zelfs als er in tijden van hoge instroom snel grote investeringsbeslissingen genomen moeten worden.

Ketensamenwerking

In 2019 is de samenwerking tussen de drie organisaties van de kleine keten (IND, COA en DT&V) gecontinueerd. Een gezamenlijke aanpak en optrekken door departement en ketenpartners is nodig om op een zo efficiënt mogelijke wijze de vastgestelde ketendoelen te kunnen blijven behalen. Hierbij is meer nadruk komen te liggen op het beheersen van de onderkende risico's, waarbij het verbeteren van de flexibiliteit binnen het asielsysteem en het versterken van het anticiperend vermogen voorop staat. Met name de verdere uitwerking van het gemeenschappelijke vreemdelingen locatie (GVL) concept en de concretisering van de realisatie van GVL Budel is hiervan een mooi voorbeeld. Om de samenwerking zo soepel mogelijk te laten verlopen is ook een onderzoek gestart naar de inrichting van de ketenvoorzieningen. De resultaten hiervan worden in juni 2020 verwacht. Het doel van de keten blijft om bij te dragen aan een blijvend robuust en efficiënt vreemdelingenbeleid.

Risico's

Het COA onderkent een aantal strategische risico's, welke naar de aard horen bij het werk van het COA en de context waarin wij werken. Deze risico's zijn:

- Schaalbaarheid van de organisatie;
- Sociale veiligheid en leefbaarheid;
- Kwaliteit en beveiliging van informatie;
- Draagvlak;
- Effectieve en efficiënte bedrijfsvoering;
- Professionaliteit van medewerkers en organisatie.

Bovenstaande risico's kunnen verder uitgediept worden en in relatie gezien worden met de doelstellingen van het COA. Ten aanzien van de schaalbaarheid is er bijvoorbeeld het prijs en volume risico, dit is een financieel risico. Het COA wordt gefinancierd op basis van voorcalculatorische prijzen tegen gerealiseerde productie aantallen. Daarnaast is er ook een volumerisico, indien de begrote aantallen en bezettingsgraad niet worden gehaald. Ten aanzien van ICT en de bescherming van (persoons)gegevens is er een aantal inherente risico's te noemen, zoals stroomstoringen, inbraak in systemen en datalekken.

In bijlage 7 wordt nader ingegaan op bovenstaande strategische risico's en de wijze waarop deze worden gemitigeerd en beheerst met maatregelen. Het COA actualiseert de risicoanalyse en de beheersingsmaatregelen periodiek. De reguliere taken van interne beheersing zijn in de staande organisatie belegd en over de uitvoering daarvan wordt middels periodieke rapportages en/of verbijzonderde audits gerapporteerd.

Toekomst: Vooruitkijken naar 2020

Op basis van de meerjarige productie prognose (MPP) van februari 2020 is de verwachting dat de bezetting in 2020 stijgt naar ruim 35.000 bewoners. Dit is 3.500 personen meer dan in de prognose van de MPP van 10 oktober 2019. Eind 2021 is de verwachte bezetting 34.000 personen, dit is ook fors meer dan eerder voorzien. De gezamenlijke opgave is al groot en wordt met deze verwachte ontwikkeling alleen maar groter.

Voor het COA, en ook voor de rest van de migratieketen, is het wenselijk om gezien alle onzekerheden uit te kunnen gaan van een bepaalde stabiele meerjarige financiële basis, dit komt de efficiënte en doelmatigheid van de keten ten goede. Op dit moment wordt gesproken met het Ministerie van Financiën om te bezien wat een stabiel niveau voor financiering van de migratieketen is en hoe de doelmatigheid van de keten bevorderd kan worden.

In mei 2020 zal naar verwachting de nieuwe organisatiestructuur, als uitvloeisel van de organisatieontwikkeling Veranderend Speelveld, geïmplementeerd gaan worden. Definitieve besluitvorming hierover dient nog plaats te vinden na advies van de ondernemingsraad. Op basis van de voorgenomen besluitvorming ontstaat één directie Bedrijfsvoering, waarin alle PIOFACH-advisering en ondersteuning worden ondergebracht. Onderdeel van de plannen is een aangescherpte verantwoordelijkheidsverdeling in de financiële kolom tussen Audit, Concerncontrol en de afdeling Financiën van de directie Bedrijfsvoering.

Door de uitbraak van het Corona-virus in Nederland, heeft het kabinet besloten om vanaf 16 maart 2020 de asielprocedures stil te leggen. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe lang dit gaat duren. Dit heeft grote impact op bewoners en medewerkers van het COA. Vanaf maart 2020 is de instroom en de uitstroom van bewoners nagenoeg stilgevallen. Dit heeft gevolgen voor de bezetting en doorstroom, zonder dat de omvang bekend is. Onze bewoners hebben met dezelfde beperkingen te maken als alle Nederlanders. Zij worden planmatig geïnformeerd, in afstemming met het beleid van locale en landelijke autoriteiten.

Het kabinet heeft in maart 2020 besloten tot een noodonderdaklocatie waar mensen, die nu niet kunnen instromen in het asielproces, worden opgevangen. Men wordt daar onderdak en noodzakelijke voorzieningen geboden. De noodonderdak wordt onder verantwoordelijkheid van het ministerie van JenV uitgevoerd op het terrein van de Willem Lodewijk van Nassaukazerne in Zoutkamp. Het COA levert kennis en ondersteuning voor de noodonderdaklocatie.

1.8 Verklaring van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor de opzet en de werking van de op het COA toegesneden interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen zijn ingericht om significante risico's te beheersen en om de realisatie van strategische, compliance financiële en operationele doelstellingen te waarborgen. Het bestuur is zich ervan bewust dat risicobeheersings- en controlesystemen geen absolute zekerheid bieden tegen het niet-realiseren van de doelstellingen en evenmin dat alle onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels geheel kunnen worden voorkomen.

Het bestuur is van mening dat de risicobeheersings- en controlesystemen naar behoren hebben gewerkt.

Het COA heeft de ambitie om in 2020 met de volgende ingezette verbeteringen door te gaan:

- Verder investeren in concrete mogelijkheden én relaties met provincies en gemeenten om tijdig in te kunnen spelen op de behoefte in het opschalen en afschalen van capaciteit
- De mate van realisatie van voorgenomen ICT en huisvestingsprojecten
- Investeren in de organisatie op het vlak van HRM, Financiën, ICT en huisvesting om de ondersteuning van het primaire proces verder te verbeteren.
- Terugdringen van ziekteverzuim in samenhang met de uitkomsten van het onderzoek naar de psycho-sociale arbeidsbelasting

Het bestuur bedankt de medewerkers van het COA en al zijn partners voor de goede samenwerking.

Den Haag, 10 april 2020

Milo Schoenmaker
voorzitter van het bestuur

Joeri Kapteijns
lid van het bestuur en plv. voorzitter

2. Jaarrekening 2019

2.1 Balans per 31 december (na resultaatsbestemming)

Balans per (bedragen in € 1.000)	par.	31-dec 2019	31-dec 2018
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	2.6.1		
Software en licenties		1.539	1.822
Materiële vaste activa	2.6.2		
Grond en terreinen		28.376	27.210
Bedrijfsgebouwen		262.045	294.797
Andere vaste bedrijfsmiddelen		20.124	22.398
Vaste activa in uitvoering		34.828	8.936
		345.373	353.341
Vlottende activa			
Vorderingen	2.6.3		
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid		2.967	-
Overige vorderingen		1.798	2.598
Overlopende activa		25.179	21.082
		29.944	23.680
Liquide middelen	2.6.4	50.648	114.821
Totaal activa		427.504	493.664

Balans per (bedragen in € 1.000)	par.	31-dec 2019	31-dec 2018
Passiva			
Eigen vermogen	2.6.5		
Egalisatiereserve		32.500	37.545
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten		320	372
Bestemmingsreserves		27.990	30.974
		60.810	68.891
Voorzieningen	2.6.6		
Wachtgeldvoorzieningen		4.035	5.231
Krimpvoorziening		9.659	16.415
Overige voorzieningen		47.871	42.566
		61.565	64.212
Langlopende schulden	2.6.7		
Ministerie van Financiën		186.400	212.320
		186.400	212.320
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid		-	493
Ministerie van Justitie en Veiligheid		25.052	44.721
Ministerie van Financiën		25.920	25.920
Belastingen en sociale premies		8.848	7.655
Crediteuren		495	4.238
Overige schulden en overlopende passiva		58.414	65.214
		118.729	148.241
Totaal passiva		427.504	493.664

2.2 Rekening van baten en lasten over de jaren

Rekening van baten en lasten (bedragen in € 1.000)	Realisatie 2019	Begroting* 2019	Realisatie 2018
Baten opdrachtgever DRM (JenV)	635.846	631.804	603.478
Overige baten (o.a. SZW)	22.636	20.417	24.929
Totaal baten	658.482	652.221	628.407
Personeel en overhead	219.342	239.239	201.863
Materieel	248.065	243.748	211.643
Afschrijvingen	43.002	41.117	52.048
Gezondheidszorg	125.106	121.927	104.198
Programmakosten regelingen	6.611	7.318	7.549
Financieringslasten/(-baten)	1.064	1.064	1.118
Totaal lasten	643.190	654.413	578.419
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	15.292	-2.192	49.988
Wachtgeldvoorzieningen	-578	-	173
Bijzonder resultaat krimp	-	-	-11.425
Bijzonder resultaat	-578	-	-11.252
Resultaat voor resultaatbestemming	14.714	-2.192	38.736
Voorstel resultaatbestemming			
Onttrekking bestemmingsreserves	-2.983	-	-8.026
Dotaties bestemmingsreserves	-	-	16.200
Mutatie egalisatiereserve	17.697	-	30.562
	14.714	-	38.736
Resterend exploitatiesaldo	-	-2.192	-
Bezetting			
Bezetting per einde jaar	27.212	23.618	22.459
Gemiddelde jaarbezetting	24.611	23.434	21.170
* Dit is de goedgekeurde begroting van de eigenaar			
Capaciteit			
Capaciteit per eind periode	32.240		31.228
Gemiddelde capaciteit	31.416		31.591

2.3 Kasstroomoverzicht over de jaren

Kasstroomoverzicht 2019		
(bedragen in € 1.000)	2019	2018
Resultaat voor resultaatbestemming	14.714	38.736
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	44.490	57.739
Afwaardering / desinvestering immateriële en materiële vaste activa	519	-1.056
Mutatie voorzieningen	-2.647	-30.384
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	-6.265	1.745
Mutatie kortlopende schulden	-52.306	-53.630
	-58.571	-51.885
Kasstroom uit operationele activiteiten	-1.495	13.150
Investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten in immateriële vaste activa	-672	-965
Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa	-38.652	-27.424
Desinvesteringen in vaste activa	2.566	7.443
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-36.758	-20.946
Financieringsactiviteiten		
Financiering ministerie van Financiën	-25.920	-25.920
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-25.920	-25.920
Totale mutatie kasstroom	-64.173	-33.716
Saldo liquide middelen per 1 januari	114.821	148.537
Saldo liquide middelen per 31 december	50.648	114.821

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.
De mutatie kasstroom over 2019 is € 64,2 miljoen negatief.

2.4 Toelichting op de jaarrekening

2.4.1. Algemeen

Het centraal bureau van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is gevestigd op de Rijnstraat 8, 2515 XP 's-Gravenhage. Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan en is bij de KvK als publiekrechtelijke persoon ingeschreven onder nummer 9514856. Het COA ressorteert onder het ministerie van Justitie en Veiligheid.

2.4.1.1 Activiteiten

De taken van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) zijn vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Het COA realiseert de materiële en immateriële opvang van asielzoekers en is verantwoordelijk voor het plaatsen van asielzoekers in opvangcentra. Ook andere taken die samenhangen met de opvang van asielzoekers zijn of worden belegd bij het COA zoals het plaatsen van asielzoekers op gemeentelijke opvangplaatsen en het betalen van bijdragen aan de desbetreffende gemeente ten behoeve van de kosten van deze opvang.

Daarnaast voert het COA werkzaamheden uit met betrekking tot de bemiddeling bij de uitstroom van verblijfsgerechtigden naar door de burgemeester en wethouders beschikbaar gestelde huisvesting.

2.4.1.2 Verhouding met de Rijksoverheid

De staatssecretaris van JenV is politiek verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers. De verantwoordelijkheid omvat zowel de beoordeling en behandeling van het ingediende asielverzoek als de opvang van asielzoekers gedurende de tijd dat nog niet is beslist over het asielverzoek.

Bijdrageverlening

De bijdrage van het ministerie van JenV (directie Regie Migratieketen) aan de opvang van asielzoekers gebeurt op grond van wet- en regelgeving:

- Titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers;
- Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2005;
- Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2019 (Integraal Document);
- Faciliteitenbesluit opvangcentra;
- Regeling Onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA);
- Regeling Verstrekkingen Asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (RVA);
- Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers met inkomen en vermogen (REBA);
- Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen (Rvb);
- Regeling Zorg Asielzoekers.

Sinds 1 januari 2007 is de Wet Inburgering van kracht. Het COA biedt in de opvang een voorziening voor vergunninghouders die inburgeringsplichtig zijn.

2.4.1.3 Verbonden partijen

Het COA heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid als verbonden partij aangemerkt. Alle transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden op basis van zakelijke afspraken. Zie voor de transacties de posten in de toelichting van de jaarrekening.

2.4.1.4 Financiële relatie met het ministerie van Justitie en Veiligheid

Subsidiejaar 2018

Op 17 juli 2019 is de eindbeschikking van de opdrachtgever geslagen en de subsidie is vastgesteld conform de afrekening zoals die was opgenomen in de jaarrekening 2018.

Op 5 september 2019 heeft de eigenaar de jaarrekening ongewijzigd vastgesteld.

Subsidiejaar 2019

Op 29 november 2018 ontvangt het COA de subsidiebeschikking 2019 voor een bedrag van € 519,4 miljoen, gebaseerd op een gemiddelde bezetting van 20.162 bewoners. Daarbij heeft het ministerie opgemerkt dat de verwachte minimale bezetting een gemiddelde bezetting van 24.000 is voor 2019.

Op 19 juli 2019 heeft het COA een eerste aanvullende beschikking ontvangen voor een bedrag van € 0,5 miljoen, waarbij de totale gemiddelde bezetting voor 2019 uitkomt op 20.163 bewoners. De toename van € 0,5 miljoen wordt veroorzaakt doordat de bezetting per modaliteit meer in lijn met de werkelijkheid is gebracht.

Op 7 november 2019 heeft het COA de tweede aanvullende beschikking van het ministerie ontvangen voor een bedrag van € 78,7 miljoen, met een verhoging van de totale gemiddelde bezetting voor 2019 naar 23.597 bewoners.

Op 13 december 2019 heeft het COA de derde aanvullende beschikking van het ministerie ontvangen voor een bedrag van € 39,2 miljoen, met een verhoging van de totale gemiddelde bezetting voor 2019 naar 25.225 bewoners.

Op 13 december 2019 heeft het COA een aparte beschikking ontvangen voor een bedrag van € 0,3 miljoen als bijdrage voor het Project Artikel 1 in de praktijk.

2.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Kaderwet ZBO met in achtname van specifieke wet- en regelgeving waaronder de Wet COA, het subsidiebesluit en de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2019 (Integraal document). De jaarrekening wordt binnen de hiervoor genoemde kader ingericht zoveel mogelijk met overeenkomstige toepassing van Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Daar waar wordt afgeweken van Titel 9 BW 2 wordt dat expliciet aangegeven.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld. De baten en lasten worden, voor zover niet anders is vermeld, toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening voldoet aan de relevante wet- en regelgeving (Wet COA, het Subsidiebesluit COA en de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2019). Uitgangspunt van de Bekostigingsafspraken COA 2019 is dat in principe de waarderingsgrondslagen van Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9, de huidige WNT en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving worden gevolgd.

De inrichting van de rekening van baten en lasten van het COA wijkt af van het Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9, dit is mogelijk conform de Kaderwet ZBO, artikel 35. De indeling die het COA hanteert komt overeen met de financieringsafspraken met het ministerie van JenV, ook de opbouw van de begroting en de rapportage aan het ministerie sluit hierop aan.

In de Bekostigingsafspraken COA zijn afspraken vastgelegd over de minimale omvang van de egaliseringsreserve, zijnde 1% van de gemiddelde omzet over de voorgaande drie jaar. Op basis van deze afspraken zal uiteindelijk altijd de minimale vermogensgrens worden bereikt. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt derhalve de continuïteitsveronderstelling gehanteerd.

Continuïteit van de activiteiten

Het COA heeft te maken met grote schommelingen van groei, krimp en dientengevolge frictie. Het bestuur verwacht op basis van de prognose over 2020 en de relatie met de opdrachtgever, alsmede de financieringsfaciliteit bij het ministerie van Financiën geen continuïteitsdreiging. De Begroting 2020 is op 18 december 2019 goedgekeurd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteitsveronderstelling.

Oordelen en schattingen

Het opmaken van de jaarrekening vereist van het management dat het beoordelingen, inschattingen en aannames maakt, die de toepassing van de waarderingsgrondslagen en de gerapporteerde bedragen voor activa, passiva, inkomsten en uitgaven beïnvloeden. De schattingen en aannames zijn gebaseerd op historische ervaringen en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden redelijk en billijk zijn. De schattingen en aannames zijn de basis voor de waardebepaling van de verantwoorde activa en passiva, waarvoor vanuit andere bronnen de omvang op dit moment nog niet blijkt. Werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van gemaakte inschattingen.

Het COA beoordeelt zijn schattingen en onderliggende aannames voortdurend. Wijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien als de herziening uitsluitend over die periode gaat, of in de periode van herziening en toekomstige perioden als de herziening zowel de huidige als de toekomstige perioden beïnvloedt.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de ‘Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen en voorwaardelijke activa en verplichtingen’.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de ‘Grondslagen voor de waardering van activa en passiva’.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Binnen het COA wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten.

2.5.1. Grondslagen waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

Onder de balansrubricering immateriële vaste activa zijn geactiveerde kosten van software en licenties opgenomen. Afzonderlijk gekochte immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen bestede kosten, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardevermindering. Zelf vervaardigde software wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs van het ontwerpen, construeren en testen van de software. De vervaardigingskosten bestaan uit direct aan het project toe te rekenen kosten. Vanaf het moment van ingebruikname worden de immateriële vaste activa in drie jaar afgeschreven. De verwachte gebruiksduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. Op activa in aanbouw wordt niet afgeschreven. Een wettelijke reserve wordt gevormd voor de zelf ontwikkelde software.

Materiële vaste activa

Het COA kent de volgende categorieën materiële vaste activa:

Categorie	Afschrijvings- percentage
Grond en terreinen	0 %
Bedrijfsgebouwen:	
Gebouwen/permanente bouw (incl. machines, installaties en infrastructuur)	3,33 % - 5 %
Semi-permanente bouw (incl. machines, installaties en infrastructuur)	6,67 % - 10 %
Brandwerendheid	10 %
Levensduurverlengende investeringen	3,33 % - 5 %
Andere vast bedrijfsmiddelen:	
Overige niet-vastgoedgerelateerde bedrijfsmiddelen	25 %
Hardware / ICT	20 % - 33,33 %
Functionele aanpassingen	10 %
Activa in aanbouw	0 %

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijvingen vinden plaats vanaf ingebruikname.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur en eventuele restwaarde.

Hierbij worden de bovenstaande afschrijvingspercentages gehanteerd, tenzij sprake is van een kortere economische levensduur. Op grond en terreinen en op activa in aanbouw wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa in aanbouw worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd als zij de gebruiksduur en/of de capaciteit van het object verlengen of vergroten. Daar waar groot onderhoud de gebruiksduur en/of de capaciteit van het object niet verlengt of vergroot worden de kosten ten laste van het resultaat gebracht. Dit is een afwijking van BW2 titel 9.

Machines en installaties worden geacht integraal onderdeel te zijn van het bijbehorende actief (bedrijfsgebouwen) en dienovereenkomstig afgeschreven. Deze machines en installaties worden dus niet separaat geactiveerd.

De gebruiksgoederen eerste inrichting worden verantwoord onder de activa in aanbouw.

Brandwerendheid

De noodzakelijke kosten in verband met het aanpassen van de brandveiligheid van de bestaande gebouwen worden geactiveerd.

Functionele aanpassingen

Een functionele aanpassing betreft een aanpassing aan een bestaand vast activum welke na aanbrengen deel uitmaakt van het bestaande vaste activum met een langere levensduur. Deze functionele aanpassing hebben met name betrekking op aanpassingen aan gehuurde bedrijfsgebouwen.

Bijzondere waardeveranderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt

de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde verantwoord ten laste van het resultaat.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd op de nominale waarde. Tenzij anders vermeld, staan deze vrij ter beschikking.

Egalisatiereserve

In overeenstemming met de bepalingen in artikel 14 van het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang asielzoekers is het mogelijk een egalisatiereserve te vormen. De egalisatiereserve is maximaal 5% van de gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Een positief resultaat wordt tot deze maximumgrens toegevoegd aan de egalisatiereserve. Indien het surplus van het resultaat boven de maximumgrens uitkomt wordt dit opgenomen onder de kortlopende schulden, ervan uitgaande dat dit bedrag op korte termijn door het ministerie van JenV opgeëist zal worden. Een negatief resultaat wordt aan de egalisatiereserve onttrokken. De minimumgrens is gesteld op 1% van de gemiddelde omzet van de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. Als deze ondergrens wordt bereikt, overleggen de eigenaar en het COA over aanvulling van de egalisatiereserve zoals afgesproken in het Bekostigingsafspraken COA. Op basis van deze afspraken zal uiteindelijk altijd de minimale vermogensgrens worden bereikt. Dit is een afwijking van Titel 9 BW 2.

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten

Voor zelf ontwikkelde, respectievelijk zelf gemodificeerde software, wordt ter hoogte van het geactiveerde bedrag een wettelijke reserve gevormd. De wettelijke reserve valt vrij naar gelang de boekwaarde van het actief vermindert.

Bestemmingsreserves

Het COA kent diverse bestemmingsreserves die hieronder nader zullen worden toegelicht. Voorstellen voor vorming van bestemmingsreserves en mutaties van deze reserves dienen ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de eigenaar, hetgeen afwijkt van Titel 9 BW 2.

Bestemmingsreserve generatiepact

Voor medewerkers die binnen vijf jaar de AOW gerechtigde leeftijd bereiken is een generatieregeling van toepassing omdat de AOW gerechtigde leeftijd is toegenomen van 65 naar 67 jaar. Deelname aan de regeling is vrijwillig. Voor de kosten die hiermee gepaard gaan heeft het COA een reserve gevormd.

Bestemmingsreserve modernisering IBIS

Deze reserve is in overleg met de eigenaar gevormd voor het aanpassen van het systeem IBIS.

Bestemmingsreserve voldoen aan eisen AVG

Onderdeel van het primaire proces van het COA is het registreren van persoonsgegevens. Om te voldoen aan de eisen van de AVG is een gespecialiseerd team samengesteld. Voor het inrichten van de systemen en alle daaruit voortvloeiende acties is een bestemmingsreserve gevormd.

Bestemmingsreserve veranderend speelveld (Vers)

In overleg met de eigenaar is een reserve gevormd om de kosten te dekken van deze organisatieontwikkeling.

Bestemmingsreserve flexibilisering asielketen

Er is een inschatting gemaakt van de kosten die gepaard gaan met het leveren van een bijdrage aan de deelprogramma's en onderwerpen van het programma flexibilisering asielketen. Aangezien deze extra personele inzet niet opgevangen kan worden in de reguliere begroting van de units wordt hiervoor een reserve gevormd om deze kosten uit te financieren.

Bestemmingsreserve reservecapaciteit

De afspraak met de eigenaar is dat het COA de ruimte heeft om 2.000 plaatsen reservecapaciteit aan te houden. Gezien de beperkte financiële ruimte in de JenV begroting zijn hiervoor vooralsnog geen middelen toegekend. De kosten die verbonden zijn aan de reservecapaciteit kunnen afgedekt worden door middel van deze bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen en verliezen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de hoogte redelijkerwijs kan worden geschat. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Wachtgeldvoorzieningen

Deze voorziening heeft betrekking op kosten die verband houden met wachtgeldverplichtingen uit reorganisaties uit het verleden.

Krimpvoorziening

In de jaarrekening is een voorziening krimp opgenomen inzake de verwachte meerjarige verplichtingen voortvloeiend uit krimp. Voor zover de datum van het krimpbesluit vóór 31 december

van het boekjaar ligt, treft het COA een voorziening voor de verplichtingen met betrekking tot huisvestingskosten van opvanglocaties die leeg zijn;
In de brief met kenmerk 2553722 (4 april 2019) heeft het ministerie van JenV aangegeven in te stemmen met het handhaven van de krimpvoorziening. Dit is in afwijking van Titel 9 BW 2, maar mogelijk op grond van artikel 35 van de Kaderwet ZBO.

Voorziening Juridische claims

In de jaarrekening is een voorziening juridische claims opgenomen inzake te verwachte kosten vanwege claims, geschillen en rechtsgedingen. De omvang van de voorziening is bepaald naar de beste schatting van het bedrag waarvoor het COA de claims kan afwikkelen.

Voorziening zorgkosten

Aangezien zorgleveranciers het wettelijke recht hebben om tot 5 jaar na afloop van het jaar van behandeling facturen in te dienen, wordt een voorziening gevormd voor de nog te verwachte kosten die betrekking hebben op behandelingen die in 2019 of in oudere jaren aan bewoners geleverd zijn.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Subsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden verantwoord onder de overlopende passiva. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de verwachte gebruiksduur van deze activa ten gunste van de rekening van baten en lasten gebracht.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.5.2. Grondslagen voor resultaatbepaling

Bijdrage ministerie van JenV

Opvang asielzoekers

Het COA wordt door het ministerie van Justitie en Veiligheid gefinancierd, enerzijds volgens een aantal overeengekomen producten, vermenigvuldigd met de kostprijs van het product ($p \cdot q$ model). Anderzijds gelden voor de kosten van regelingen, de projectkosten en overige kostenposten, specifieke afspraken. De kosten van de regelingen worden afgerekend op grond van werkelijke kosten. De projectkosten worden afgerekend volgens de projectregeling.

Overige baten

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van activa worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper.

Bij de Europese subsidieprojecten worden de baten gedurende het project verantwoord voor het deel waarvoor redelijke zekerheid bestaat dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Dit houdt in dat de baten en indien van toepassing de resultaten aan de subsidiekosten gematcht worden.

Lasten

Lasten welke hun oorsprong vinden in het verslagjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden ten laste van het resultaat gebracht op basis van de geschatte gebruiksduur en vanaf het moment dat het betreffende actief beschikbaar is voor gebruik.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en van het ministerie van Financiën ontvangen (te ontvangen) en betaalde (te betalen) interest.

Bijzondere resultaten krimp

In de Bekostigingsafspraken 2019 is opgenomen dat het COA conform de gemaakte afspraken in eerste aanleg verantwoordelijk is voor het operationeel en financieel realiseren van groei en krimp. Bij groei en of krimp treedt het COA in overleg met het ministerie over de ontstane situatie en de te ondernemen activiteiten (artikel 17 lid 2, wet op COA. Overleg met het ministerie van JenV over de mutatie van de krimpvoorziening 2019 heeft geleid tot de volgende afspraken. De oorspronkelijke krimpvoorziening vertoond voor sommige locaties vrijval in 2019, omdat de huidige inschatting is dat de eerdere dotatie niet meer nodig is in die mate. Voor andere locaties wordt er dotatie gedaan in 2019, omdat de inschatting is dat de kosten voor ontmanteling hoger worden. Het ministerie is akkoord dat de vrijval gebruikt wordt voor de dotaties.

2.5.3. Grondslagen voor opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Deze gaat uit van het resultaat na resultaatsbestemming gecorrigeerd met kosten die geen uitgaven zijn en voor mutaties in het werkkapitaal.

2.6 Toelichting op de balans

2.6.1 Immateriële vaste activa

Gedurende 2019 is € 0,9 miljoen (2018: € 1,3 miljoen) geïnvesteerd in immateriële vaste activa, met name bestaande uit zelfontwikkelde en gekochte software. Na afschrijving resteert ultimo 2019 een boekwaarde van € 1,3 miljoen (2018: € 1,8 miljoen).

Immateriële vaste activa (bedragen in € 1.000)	Software en maatwerk	Activa in aanbouw	Totaal
Stand per 31 december 2018			
Verkrijgingsprijs	6.142	489	6.631
Cumulatieve afschrijvingen	-4.809	-	-4.809
Cumulatieve afwaarderingen	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2018	1.333	489	1.822
Mutaties 2019			
Investeringsen	875	-203	672
Afschrijvingen	-955	-	-955
Afwaarderingen	-	-	-
Verkrijgingsprijs desinvesteringen	-2.346	-	-2.346
Afschrijvingen desinvesteringen	2.346	-	2.346
Afwaarderingen desinvesteringen	-	-	-
Totaal mutaties 2019	-80	-203	-283
Stand per 31 december 2019			
Verkrijgingsprijs	4.671	286	4.957
Cumulatieve afschrijvingen	-3.418	-	-3.418
Cumulatieve afwaarderingen	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2019	1.253	286	1.539

De activa in aanbouw betreffen investeringen in lopende ICT-projecten die ultimo verslagjaar nog onderhanden zijn.

In de categorie Activa in aanbouw is zichtbaar dat de investeringen negatief worden gepresenteerd ter hoogte van € 0,2 miljoen. Het COA evalueert jaarlijks de lopende projecten. Indien projecten geen grond hebben voor activering, presenteert het COA deze projecten als kosten.

2.6.2 Materiële vaste activa

Onderstaande tabel toont het verloop van de materiële vaste activa.

Materiële vaste activa (bedragen in € 1.000)	Grond en terreinen	Bedrijfsgebouwen				Andere vaste bedrijfsmiddelen				
		Gebouwen permanent	Semi permanent	Brand- werendheid	Bedrijfs- gebouwen	Ov. bedrijfs- middelen	Functionele aanpassing	Bedrijfs- middelen	Activa in aanbouw	Totaal
Stand per 31 december 2018										
Verkrijgingsprijs	28.042	301.353	187.715	30.942	520.010	55.858 *	62.137	117.995	8.936 *	674.983
Cumulatieve afwaarderingen	-832	-5.696	-1.937	-1.029	-8.662	-769	-1.706	-2.475	-	-11.969
Cumulatieve afschrijvingen	-	-82.194	-125.134	-29.104	-236.432	-32.691	-40.550	-73.241	-	-309.673
Boekwaarde per 31 december 2018	27.210	213.463	60.644	809	274.916	22.398	19.881	42.279	8.936	353.341
Mutaties 2019										
Investerings	1.166	1.064	-	-	1.064	7.290	3.240	10.530	-5.038	7.722
Investerings in ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	30.930	30.930
Afwaardering	-	-	-516	-	-516	-	-3	-3	-	-519
Afschrijvingen	-	-11.984	-11.836	-721	-24.541	-9.321	-9.673	-18.994	-	-43.535
Desinvesteringen	-	-736	-30.442	-2.183	-33.361	-9.861	-8.159	-18.020	-	-51.381
Afwaarderingen desinvesteringen	-	305	892	-	1.197	169	297	466	-	1.663
Afschrijvingen desinvesteringen	-	431	29.550	2.143	32.124	9.449	5.579	15.028	-	47.152
Totaal mutaties 2019	1.166	-10.920	-12.352	-761	-24.033	-2.274	-8.719	-10.993	25.892	-7.968
Stand per 31 december 2019										
Verkrijgingsprijs	29.208	301.681	157.273	28.759	487.713	53.287	57.218	110.505	34.828	662.254
Cumulatieve afwaarderingen	-832	-5.391	-1.561	-1.029	-7.981	-600	-1.412	-2.012	-	-10.825
Cumulatieve afschrijvingen	-	-93.747	-107.420	-27.682	-228.849	-32.563	-44.644	-77.207	-	-306.056
Boekwaarde per 31 december 2019	28.376	202.543	48.292	48	250.883	20.124	11.162	31.286	34.828	345.373

(*) Beginstand gewijzigd in verband met presentatiecorrectie € 6,9 miljoen

Investerings

In 2019 heeft het COA voor € 1,1 miljoen geïnvesteerd in bedrijfsgebouwen. In grond en terreinen is ook € 1,1 miljoen geïnvesteerd. In overige bedrijfsmiddelen, zoals bijvoorbeeld ICT voorzieningen is voor € 12,4 miljoen geïnvesteerd. Uit het bedrag van de investeringen in de kolom activa in aanbouw blijkt dat een groot deel van de investeringen in 2019 nog niet is afgerond maar nog onderhanden is. De totale boekwaarde is eind 2019 met € 8,0 miljoen afgenomen ten opzichte van 2018. Dit komt doordat, de desinvesteringen en afschrijvingen hoger zijn geweest dan de nieuwe investeringen.

Onder de bedrijfsgebouwen zijn de categorieën gebouwen permanent, gebouwen semipermanent en brandwerendheid opgenomen, voor een totale boekwaarde per 31 december 2019 van € 250,9 miljoen (2018: € 274,9 miljoen). Dit is een afname van € 24,0 miljoen, veroorzaakt afschrijvingen.

De overige bedrijfsmiddelen omvatten de categorieën overige bedrijfsmiddelen en functionele aanpassingen, voor een totale boekwaarde per 31 december 2019 van € 31,3 miljoen (2018: € 42,3 miljoen). De afname van € 11,0 miljoen wordt veroorzaakt doordat in 2019, in vergelijking met 2018, minder geïnvesteerd is in overige bedrijfsmiddelen. In de overige bedrijfsmiddelen is de voorraad inventaris opgenomen voor de eerste inrichting van nieuwe locaties. Deze worden afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Desinvesteringen

De desinvesteringen hebben betrekking op materiële vaste activa van locaties die in het afgelopen jaar zijn afgestoten.

Waardering

Er zijn zeven locaties die per ultimo boekjaar leegstaan. Deze locaties zijn gewaardeerd tegen grondwaarde. De opstallen zijn volledig afgeschreven of gesloopt.

2.6.3 Vorderingen

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De balanspost Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van € 3,0 miljoen (2018: € -0,5 miljoen) kan als volgt worden gespecificeerd:

Vordering op ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid					
(bedragen in € 1.000)	Saldo		Voor- schotten	Bijdrage	Saldo
	31-12-2018	Afrekening			31-12-2019
Maatschappelijke begeleiding	-318	318			-
Bijdrage apparaatskosten	59	-59			-
Voorbereiden op inburgering	-288	288	10.755	12.954	2.199
Vroege integratie en participatie	54	-54	3.072	3.840	768
Totaal	-493	493	13.827	16.794	2.967

Zie bijlage 5 voor een verdere uitsplitsing van de afrekening.

Overige vorderingen

De overige vorderingen ad € 1,8 miljoen (2018: € 2,6 miljoen) betreffen vorderingen met een looptijd korter dan 1 jaar.

Overlopende activa

De post overlopende activa ultimo 2019 bedraagt € 25,2 miljoen (2018: € 21,1 miljoen) en bestaat onder meer uit vooruitbetaalde huurkosten van accommodaties en voorschotten aan leveranciers. De overlopende activa zijn overwegend kortlopend (< 1 jaar).

Overlopende activa		
(bedragen in € 1.000)	2019	2018
Vooruitbetaalde bedragen	12.888	10.993
Voorschotten	10.765	8.765
Waarborgsommen	115	196
Overige overlopende activa	1.411	1.128
Totaal	25.179	21.082

2.6.4 Liquide middelen

De liquide middelen zijn als volgt uitgesplitst.

Liquide middelen

(bedragen in € 1.000)	2019	2018
Ministerie van Financiën	50.617	114.781
Bank	-	-
Kas	31	40
Totaal	50.648	114.821

Ministerie van Financiën

Het COA voert een wettelijke taak uit waarvoor publieke middelen worden ontvangen, als gevolg daarvan schatkistbankiert het COA bij het Ministerie van Financiën. Iedere dag wordt het saldo op de rekening van het COA door het ministerie afgeroomd en op een rekening courant geplaatst. De gelden staan echter direct ter beschikking van het COA en worden derhalve als liquide middelen gepresenteerd.

2.6.5 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de egaliseringsreserve (algemene risicobuffer) en de wettelijke reserve ontwikkelingskosten en diverse bestemmingsreserves. Het eigen vermogen moet de specifieke risico's (kosten van normale groei en normale krimp) dekken, evenals de algemene risico's uit de normale bedrijfsvoering (bijvoorbeeld als gevolg van veranderde wetgeving).

Egaliseringsreserve

Het COA heeft een gezond eigen vermogen nodig om risico's in de bedrijfsvoering te dragen.

In de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2019 (Integraal Document) is vastgelegd dat het totaal van de egaliseringsreserve maximaal 5%, dan wel minimaal 1% is van de gemiddelde omzet over de afgelopen drie jaar, conform het COA Subsidiebesluit en artikel 40 van de Bekostigingsafspraken COA. In 2019 is het vermogen dat JenV kan opeisen opgenomen onder de kortlopende schulden.

Het verloop van de egaliseringsreserve gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Egaliseringsreserve (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	37.545	39.592
Mutatie wettelijke reserve ontwikkelingskosten	52	57
Bestemming resultaat	17.697	30.562
Vermogen ter beschikking aan JenV	-22.794	-32.666
Stand per 31 december 2019	32.500	37.545

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten

Conform Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek wordt een wettelijke reserve gevormd uit hoofde van zelfontwikkelde software. Deze wettelijke reserve valt vrij naar gelang de boekwaarde van het actief vermindert. In 2019 heeft er zowel een dotatie als een vrijval als gevolg van afschrijving en afwaardering plaatsgevonden, beiden van beperkte omvang.

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Stand per 1 januari	372	429
Investeringskosten	90	85
Vrijval als gevolg van afschrijvingen en afwaarderingen	-142	-142
Stand per 31 december 2019	320	372

Bestemmingsreserves

Het COA kent de volgende bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserve generatiepact

Voor medewerkers die binnen vijf jaar de AOW gerechtigde leeftijd bereiken is een generatieregeling van toepassing omdat de AOW gerechtigde leeftijd is toegenomen van 65 naar 67 jaar. Deelname aan de regeling is vrijwillig. Voor de kosten die hiermee gepaard gaan heeft het COA een reserve gevormd.

Bestemmingsreserve modernisering IBIS

Deze reserve is in overleg met de eigenaar gevormd. Aanvankelijk was het plan om het systeem IBIS te vervangen, inmiddels is na onderzoek en nadere analyse het plan om IBIS de komende jaren te moderniseren.

Bestemmingsreserve AVG

Onderdeel van het primaire proces van het COA is het registreren van persoonsgegevens. Om te voldoen aan de eisen van de AVG is een gespecialiseerd team samengesteld. Voor het inrichten van de systemen en alle daaruit voortvloeiende acties is een bestemmingsreserve gevormd.

Bestemmingsreserve veranderend speelveld

In overleg met de eigenaar is een reserve gevormd om de kosten te dekken van deze organisatieontwikkeling.

Bestemmingsreserve flexibilisering asielketen

Er is een inschatting gemaakt van de kosten die gepaard gaan met het leveren van een bijdrage aan de deelprogramma's en onderwerpen van het programma flexibilisering asielketen. Aangezien deze extra personele inzet niet opgevangen kan worden in de reguliere begroting van de units wordt hiervoor een reserve gevormd om deze kosten uit te financieren.

Bestemmingsreserve reservecapaciteit

De afspraak met de eigenaar is dat het COA de ruimte heeft om 2.000 plaatsen reservecapaciteit aan te houden. Gezien de beperkte financiële ruimte in de JenV begroting zijn hiervoor vooralsnog geen middelen toegekend. De kosten die verbonden zijn aan de reservecapaciteit kunnen afgedekt worden door middel van deze bestemmingsreserve.

Het verloop van de bestemmingsreserves gedurende het boekjaar ziet er als volgt uit:

Bestemmingsreserves (bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2018	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Stand per 31-12-2019
Generatiepact	1.983	-	-68	-	1.915
IBIS	8.500	-	-	-	8.500
AVG	3.489	-	-788	-	2.701
VerS	3.302	-	-1.734	-	1.568
Flexibilisering asielketen	1.700	-	-394	-	1.306
Reservecapaciteit	12.000	-	-	-	12.000
Totaal	30.974	-	-2.984	-	27.990

Egalisatiereserve

Ten aanzien van de grenzen aan de egalisatiereserve is in de Bekostigingsafspraken afgesproken dat indien de grens van 5% wordt overschreden, het meerdere wordt teruggestort.

2.6.5.1 Vaststelling resultaatbestemming 2018

Op 5 september 2019 is de vaststelling van de jaarrekening door het ministerie van JenV ontvangen en daarmee is de bestemming van het resultaat 2018 vastgesteld.

2.6.5.2 Voorstel resultaatbestemming 2019

Het resultaat voor resultaatbestemming 2019 bedraagt € 14,7 miljoen. Voorgesteld wordt dit resultaat als volgt te verwerken:

- -/- € 3,0 miljoen onttrekken aan bestemmingsreserves
- -/- € 5,1 miljoen verlagen egalisatiereserve
- € 22,8 miljoen ter beschikking te stellen aan het ministerie van Justitie en Veiligheid

Vooruitlopend op de vaststelling van deze bestemming door de eigenaar is deze bestemming als zodanig verwerkt in de financiële verantwoording 2019.

2.6.6 Voorzieningen

De volgende tabel toont het verloop van de diverse voorzieningen. Per voorziening zijn de mutaties opgenomen en is aangegeven welk deel van voorziening een looptijd heeft korter dan 1 jaar en welke deel van de voorziening een looptijd heeft van meer dan 1 jaar. Jaarlijks vindt een herijking plaats van de voorzieningen.

Voorzieningen (bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2018	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Stand per 31-12-2019	< 1 jaar	> 1 jaar
Wachtgeldvoorzieningen	5.231	578	-1.774	-	4.035	1.379	2.656
Krimpvoorziening	16.415	1.975	-6.756	-1.975	9.659	3.257	6.402
Voorziening Juridische claims	1.511	41	-584	-268	700	700	-
Voorziening zorgkosten	41.055	43.825	-34.850	-2.859	47.171	40.095	7.076
Totaal	64.212	46.419	-43.964	-5.102	61.565	45.431	16.134

Wachtgeldvoorzieningen

Deze voorziening heeft betrekking op kosten die verband houden met wachtgeldverplichtingen uit reorganisaties uit het verleden.

Krimpvoorziening

Deze voorziening omvatten de personeels- en huisvestingskosten die uit krimpbesluiten voortvloeien. Door de effectuering van de genomen besluiten in 2017 en 2018 daalt de voorziening verder met € 6,8 miljoen (2018: € -26,4 miljoen). Door de bezettingsgroei is de krimp in 2019 niet van toepassing.

Voorziening Juridische claims

Het COA wordt geconfronteerd met claims en juridische geschillen als gevolg van de reguliere bedrijfsvoering en krimp. De kosten die hieruit voortkomen komen ten laste van het COA.

Voorziening Zorgkosten

De prognose van de zorgkosten is gebaseerd op de daadwerkelijke uitgaven die in 2018 en 2019 gedaan zijn voor geleverde zorg en een inschatting van de facturen die nog zullen worden ontvangen voor behandeling van bewoners die in 2019 en eerder hebben plaatsgevonden. Zorgleveranciers hebben het wettelijke recht om 5 jaar na afloop van het jaar van behandeling facturen in te dienen. De zorgkosten zijn dus op een inschatting gebaseerd. Bij de inschatting van de nog te ontvangen facturen is ook rekening gehouden bij medische specialistische zorg, GGZ en tandartskosten met de landen van herkomst. Uiteraard is voor de uitgaven 2019 rekening gehouden met een kostprijsindexering.

Ten opzichte van vorige jaar hebben wij een schattingswijzing (RJ 145) doorgevoerd omdat wij verwachten dat die beter aan zal sluiten bij de werkelijke kosten. Vorig jaar hebben wij verwachte kosten per nationaliteit aan de onder- en bovenkant van het spectrum afgevlakt. Dat doen we dit jaar niet meer omdat wij verwachten dat de pieken en dalen uitmiddelen. Dit effect zorgt voor een verhoging van de voorziening met € 4 miljoen. Tegelijk hebben we een aanpassing doorgevoerd in de nog te verwachten kosten GGZ voor zowel 2018 als 2019. Dit effect zorgt voor een daling van de voorziening van € 3,8 miljoen.

De uiteindelijke kosten 2019 zullen afwijken van de prognose die wij op basis van de nu beschikbare gegevens hebben kunnen maken. De onzekerheid hierbij is niet goed te kwantificeren, maar de verwachting is dat deze niet materieel zal zijn.

Wij hebben externe onafhankelijke experts een oordeel gevraagd over de inschatting van de (verwachte) zorgkosten en zij komen net als wij tot de conclusie dat deze aanvaardbaar zijn.

2.6.7 Langlopende schulden

Ministerie van Financiën

Ministerie van Financiën (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Leningen > 1jr.	186.400	212.320

Leningen en schulden worden opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Er zijn in 2016 ter dekking van omvangrijke investeringen vier leningen afgesloten van in totaal € 293 miljoen:

- € 73 miljoen met een looptijd van 8-1-2016 tot 17-12-2040 en een rentepercentage 1,17%;
- € 100 miljoen met een looptijd van 1-11-2016 tot 30-10-2036 en een rentepercentage 0,32%;
- € 60 miljoen met een looptijd van 1-11-2016 tot 30-10-2026 en een rentepercentage 0,06%;
- € 60 miljoen met een looptijd van 15-12-2016 tot 15-12-2021 en een rentepercentage 0,0%.

In 2019 is € 25,9 miljoen afgelost op deze leningen en er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Van de leningen van het Ministerie van Financiën heeft € 25,9 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar; € 67,7 miljoen een looptijd van tussen 1 en 5 jaar en € 118,7 miljoen een looptijd langer dan 5 jaar.

2.6.8 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Ministerie van Justitie en Veiligheid

De schuld aan het ministerie van JenV kan als volgt worden gespecificeerd:

Schuld aan het ministerie van Justitie en Veiligheid (bedragen in € 1.000)	Stand per 31-12-2018	Afrekening 2018	Voorschot 2019	Bijdrage DRM 2019	Overschot 2019	Stand per 31-12-2019
Uitvoering	-1.512	1.512	621.909	623.561		-1.652
Regelingen	3.418	-3.418	8.043	6.611		1.432
Krimpvergoeding	8.962	-8.962	-	-		-
Overige kosten en kortingen	329	-329	7.837	5.674		2.163
JenV reguliere subsidie	11.197	-11.197	637.789	635.846		1.943
Projecten	858	-858	315	-		315
JenV projecten	858	-858	315	-		315
Subtotaal overlopende post / schuld opdrachtge	12.055	-12.055	638.104	635.846	-	2.258
Eigen Vermogen ter beschikking eigenaar	32.666	-32.666	-	-	22.794	22.794
Totaal	44.721	-44.721	638.104	635.846	22.794	25.052

Zie bijlage 1 voor een nadere uitsplitsing.

Ministerie van Financiën

Ministerie van Financiën (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Rekening-courant	-	-
Leningen < 1 jr.	25.920	25.920
Totaal	25.920	25.920

Er zijn in 2016 vier leningen afgesloten van in totaal € 293 miljoen (zie paragraaf 2.6.8); dit betreft het gedeelte met een looptijd korter dan 1 jaar.

Belastingen en sociale premies

Belastingen en sociale premies (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Loonbelasting	8.607	7.653
BTW	241	2
Totaal	8.848	7.655

De loonbelasting in 2019 is hoger dan in 2018 door een hogere personeelsbestand t.o.v. vorig jaar.

Crediteuren

Crediteuren (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Crediteuren	495	4.238

De doorlooptijd van een inkoopfactuur bedraagt over 2019 gemiddeld 16,4 dagen (2018: 17,3 dagen). In 2019 is 94% van de inkoopfacturen binnen 30 betaald (2018: 91,0%)

Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Overige schulden en overlopende passiva (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Nog te betalen personeelskosten	9.193	8.537
Nog te ontvangen facturen	10.610	20.482
Egalisatierekeningen	17.415	18.763
Overige schulden en overlopende passiva	21.196	17.432
Totaal	58.414	65.214

Onder de overige schulden en overlopende passiva zijn opgenomen de nog te ontvangen facturen voor geleverde goederen en diensten van € 10,6 miljoen (2018: € 20,5 miljoen), hiervoor is een prestatieverklaring getekend. Een bedrag van € 17,4 miljoen heeft betrekking op de egalisatierekeningen, deze omvat investeringen die het ministerie van JenV destijds *à fonds perdu* heeft gefinancierd. Aanwending van de egalisatierekeningen vindt plaats door reguliere afschrijvingskosten op betreffende activa hiermee te verrekenen. In geval van desinvestering wordt de volledige boekwaarde van het actief verrekend met de egalisatierekening investeringen. Het resterende bedrag in de post overige schulden en overlopende passiva heeft betrekking op een raming van kosten die nog betaald moeten worden maar waarvan de exacte omvang pas op een later moment definitief bepaald kan worden.

2.6.9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen (bedragen in € 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2018
Huur Kantoren	2.390	2.419
Huur Centra	60.685	74.710
DBM contracten	21.139	4.771
ICT-kosten	352	671
Lease-auto's	2.127	1.946
Totaal	86.693	84.517

De looptijd van de niet in de balans opgenomen verplichtingen is in onderstaande tabel uitgesplitst:

Looptijd niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen (bedragen in € 1.000)	totaal	vervalt in		vervalt na
		2020	2021-2024	2024
Huur Kantoren	2.390	2.367	23	
Huur Centra	60.685	28.247	28.090	4.348
DBM contracten	21.139	951	4.218	15.970
ICT-kosten	352	305	47	-
Lease-auto's	2.127	905	1.188	34
Totaal	86.693	32.775	33.566	20.352

De post 'huur centra' omvat huur van grond en gebouwen, caravans en woningen. De ICT-kosten omvatten uitsluitend de verplichtingen voor printersystemen. Voor de herontwikkeling van de locaties Dronten, Luttelgeest en Ter Apel zijn zogenoemde Design Build Maintain contracten afgesloten. De opgenomen verplichting betreft de Maintain component.

Het COA is in 2019 investeringsverplichtingen aangegaan voor 2020 en verder ten bedrage van € 27,2 miljoen. Deze investeringsverplichtingen hebben voornamelijk betrekking op nieuwbouw en herontwikkeling van asielzoekerscentra.

2.7 Toelichting op de rekening van baten en lasten

2.7.1 Toelichting baten

De baten zijn opgebouwd uit verschillende subsidiestromen. De subsidiebijdrage van het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt grotendeels verstrekt door de directie Regie Migratieketen (DRM). Het COA krijgt inkomsten als vergoeding voor reguliere producten (op basis van de productenklapper), voor programmakosten van regelingen en voor overige kosten en kortingen waarover aanvullende afspraken zijn gemaakt. Daarnaast verstrekt DRM projectsubsidies.

Onder de overige baten vallen o.a. de bijdragen van het ministerie SZW in het kader van de inburgering van vergunninghouders. Ook eventuele baten uit Europese subsidies evenals de vrijval van de egalisatierekening als gevolg van afschrijvingen, afwaarderingen en desinvesteringen en de opbrengst uit de verkoop van onroerende zaken vallen onder de overige baten.

2.7.1.1 Baten opdrachtgever Directie Regie Migratieketen

Bij brief van 29 november 2018, kenmerk 2433845, heeft het COA de beschikking voor 2019 ontvangen ten bedrage van € 519,0 miljoen. De beschikking is gebaseerd op 20.162 asielzoekers (zie ook Bijlage 1: Afrekening 2019).

Gezien de hogere bezetting dan de oorspronkelijke bestelling is op 19 juli 2019 een eerste aanvullende beschikking ontvangen. Met deze beschikking is de subsidie met € 0,5 miljoen verhoogd. Deze aanvullende beschikking is gebaseerd op 20.163 asielzoekers. Op 7 november is vervolgens een tweede aanvullende beschikking ontvangen, daarin werd de subsidie met € 78,7 miljoen verhoogd. Deze aanvullende beschikking was gebaseerd op 23.597 asielzoekers. Op 13 december is vervolgens een derde aanvullende beschikking ontvangen, daarin werd de subsidie met € 39,2 miljoen verhoogd. Deze aanvullende beschikking was gebaseerd op 25.225 asielzoekers. De totaal toegekende subsidie voor 2019 van de opdrachtgever, directie Regie Migratieketen, komt daarmee uit op € 637,8 miljoen.

De baten opdrachtgever DRM bestaan uit de volgende elementen:

Baten opdrachtgever DRM (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Vergoeding reguliere producten	623.561	532.451
BRP-straat	-	-449
Overige vergoedingen en kortingen	5.674	63.927
Bijdrage opdrachtgever DRM	629.235	595.929
 Vergoeding programmakosten regelingen	 6.611	 7.549
Bijdrage programmakosten DRM	6.611	7.549
 Totaal	 635.846	 603.478

Vergoeding reguliere producten

De vergoeding wordt bepaald op grond van de gerealiseerde bezetting en aantallen, tegen een vastgestelde kostprijs, op grond van afrekenafspraken zoals vastgelegd in het document Bekostigingsafspraken COA 2019 (Integraal Document). Een positief of negatief resultaat op de uitvoering komt ten gunste of ten laste van het eigen vermogen van het COA. Een specificatie van de vergoeding reguliere producten staat in bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever.

Afrekening projecten DRM

Projectkosten rekent het COA via projectfinanciering, dus buiten de kostprijs, met het ministerie van JenV af. Afrekening vindt plaats volgens de Projectenregeling COA zoals deze op 8 december 2008 is vastgesteld, kenmerk brief 5556223/08/DVB. De regeling heeft tot doel om tot uniforme afspraken te komen over door het COA uit te voeren projecten.

Vergoeding overige kosten en kortingen

In onderstaande tabel staan de bedragen zoals opgenomen in de oorspronkelijke beschikking en realisatie 2019 van de overige kosten en kortingen. Dit zijn kosten en kortingen, waarover afspraken zijn gemaakt in het kostprijsmodel, dan wel die separaat zijn overeengekomen. Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever geeft een toelichting per onderdeel.

Overige vergoedingen en kortingen (bedragen in € 1.000)	Realisatie Beschikking	
	2019	2019
Gesloten gezinsvoorzieningen	294	294
Toeslagenpunt	468	468
EBTL	7.367	8.000
Inzet Griekenland	150	150
Inzet landelijk regio overleg	60	60
Relocatie	892	1.875
Ketenmariniers	-	50
Participatie en Taal	9	200
Nederlandse omgangsvormen	-	306
Dekens Griekenland	334	334
Taakstelling	-3.900	-3.900
Totaal	5.674	7.837

Vergoeding programmakosten regelingen

Het ministerie van JenV is risicodragend van de regelingen. Dit betekent dat regelingen worden afgerekend op basis van werkelijke kosten. Deze zijn in 2019 in totaal € 6,6 miljoen (2018: € 7,5 miljoen). Het verantwoorden van deze vergoeding is overeenkomstig de afspraken met het ministerie van JenV en wijkt af van Titel 9 BW 2.

De vergoeding programmakosten staat per regeling in de tabel hieronder. Voor een uitgebreide toelichting op de kosten per regeling wordt verwezen naar paragraaf 2.7.2 (toelichting lasten).

Vergoeding programmakosten regelingen (bedragen in € 1.000)	Realisatie 2019	Afrekening 2018
RVA (excl weekgeld)	2.749	2.975
Uitkeringen aan gemeenten	3.358	3.085
Wooncomponenten	374	1.224
Regeling eigen bijdrage asielzoekers (REBA)	-479	-318
Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorie vreemdelingen (RVB)	609	583
Totaal	6.611	7.549

2.7.1.2 Overige baten

De overige baten zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige baten (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Voorbereiden op inburgering	12.954	11.097
Vroege integratie en participatie	3.840	2.747
Ministerie SZW	16.794	13.844
Europese subsidies	1.817	6.063
Europese Commissie	1.817	6.063
Verkoopopbrengsten	-	-
Doorbelasten kosten	4.025	5.022
Diverse baten	4.025	5.022
Totaal	22.636	24.929

Voorbereiden op inburgering

In opdracht van het ministerie van SZW biedt het COA het programma ‘Voorbereiding op inburgering’ aan om vergunninghouders voor te bereiden op het wonen en leven in de gemeente. De financiering van het programma vindt plaats op basis van het aantal aangeboden trajecten. Voor 2019 is dit aantal 4.586. Voor de uitvoering van het programma is een voorschot toegekend van € 12,9 miljoen, waarvan € 10,8 miljoen is ontvangen in 2019. Zie ook bijlage 5.

Vroege integratie en participatie

Op 11 februari 2019 heeft het ministerie van SZW een beschikking afgegeven voor het project ‘Vroege integratie en participatie’ voor een totale subsidiebedrag van € 3,8 miljoen, waarvan € 3,1 miljoen aan voorschot is ontvangen in 2019. Zie voor meer informatie bijlage 5.

Europese subsidies

Bij de Europese subsidieprojecten worden de baten gedurende het project verantwoord voor het deel waarvoor redelijke zekerheid bestaat dat aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Dit houdt in dat de baten en indien van toepassing de resultaten aan de subsidiekosten gematcht worden. Zie bijlage 4 voor een specificatie per project.

Doorbelaste kosten

Dit betreft de doorbelaste kosten die voortkomen uit dienstverlening aan derden waar het COA een vergoeding voor ontvangt, onder andere huur en detacheringsvergoedingen. Het COA stelt ook ruimten op haar locaties beschikbaar aan ketenpartners om niet.

2.7.2 Toelichting lasten

2.7.2.1 Personeel en overhead

De volgende tabel geeft het verloop weer van het aantal medewerkers per ultimo boekjaar.

Personeel COA per 31 december	2019		2018		2017	
	FTE	aantal	FTE	aantal	FTE	aantal
COA-personeel vast dienstverband	1.814	1.980	1.792	1.946	1.820	1.960
COA-personeel voor bepaalde tijd	243	267	107	118	88	94
COA-personeel herplaatsingskandidaten	0	0	0	0	15	17
Subtotaal	2.057	2.247	1.899	2.064	1.922	2.071
Externen en uitzendkrachten	582	688	726	832	632	726
Totaal personele inzet	2.639	2.935	2.625	2.896	2.554	2.797

Aantallen

De gemiddelde ingezette formatie over het jaar 2019 (eindstand 2018 + eindstand 2019 / 2) bedraagt 2.632 fte (2018: 2.590). Wordt de berekening gemaakt op basis van de gemiddelde inzet per 1^e van de maand gedurende het jaar, dan is in 2019 gemiddeld 2.619 fte ingezet en in 2018 gemiddeld 2.509 fte. Per 31 december 2019 wordt 2.639 fte ingezet, hiervan hebben 243 fte een contract voor bepaalde tijd. De stijging van het aantal medewerkers wordt veroorzaakt doordat er meer bewoners moeten worden opgevangen en zodoende meer personeel moet worden ingezet.

Gemiddeld over het jaar daalt de inzet van externen en uitzendkrachten ten opzichte van vorig jaar tot 654 fte. Wordt de berekening gemaakt op basis van de gemiddelde inzet per 1^e van de maand gedurende het jaar, dan is in 2019 gemiddeld 619 fte ingezet en in 2018 gemiddeld 626 fte. Per 31 december 2019 wordt nog 582 fte ingezet. Naar verwachting zal, als er nog meer bewoners moeten worden opgevangen, in 2020 de formatie toenemen.

De uitsplitsing van de personeelskosten ziet er als volgt uit:

Personeel en overhead (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Salariskosten	102.412	95.558
Pensioenlasten	9.455	8.572
Sociale lasten	18.434	16.159
Uitzendkrachten en externen	56.848	53.941
Overige personeelskosten	12.284	11.212
Overheadkosten	19.909	16.448
Subtotaal personeel	219.342	201.890
Voorziening Reorganisatie	-	-83
Voorziening Sociaal beleidskader	-	56
Subtotaal mutatie voorzieningen	-	-27
Totaal	219.342	201.863

Het subtotaal van de personeelskosten ligt € 17,5 miljoen hoger dan in 2018. De toename is vooral veroorzaakt door inzet van meer personeel, zowel intern als extern personeel. Dit is het gevolg van de hogere gemiddelde bezetting. De gemiddelde personeelslasten per fte zijn in hoger dan in 2018.

Salariskosten

De totale salariskosten zijn € 6,9 miljoen (7,2%) hoger dan in 2018.

Het aantal medewerkers met een COA dienstverband (onbepaalde en bepaalde tijd) lag in 2019 gemiddeld 6,2% hoger dan in 2018. De CAO salarisontwikkeling bedroeg gemiddeld circa 2,1% ten opzichte van 2018, dit komt met name door de CAO verhoging van 3,25% die vanaf 1 september 2019 is doorgevoerd.

De groep medewerkers met een contract voor bepaalde tijd is toegenomen. Zij zijn in het algemeen lager ingeschaald dan medewerkers met een vast dienstverband, waardoor de gemiddelde salariskosten per medewerker iets dalen.

Pensioenen

De door het COA-personeel opgebouwde rechten voor ouderdomspensioen zijn berekend op basis van middelloon, wat betekent dat sprake is van een toegezegde pensioenregeling. De pensioenen zijn ondergebracht bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn. In het geval van een tekort bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn rust bij het COA als werkgever geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Derhalve worden de betaalde pensioenpremies als pensioenkosten verantwoord. Op basis van het 4^e kwartaalbericht van het pensioenfonds Zorg en Welzijn bedraagt de beleidsdekkingsgraad per ultimo 2019 96,5%. Dit is 4,8 procentpunten hoger dan ultimo 2018. De actuele dekkingsgraad (berekeningwijze 2014 en eerder) bedraagt 99,2%. Dit is 1,7 procentpunten lager dan ultimo 2018.

De toename van de pensioenlasten wordt veroorzaakt door een hoger aantal medewerkers met een COA-dienstverband (kosten pensioenen circa 9,2% van de salariskosten).

Sociale lasten

De kosten van de sociale lasten zijn in 2019 toegenomen met € 2,3 miljoen. Deze toename wordt veroorzaakt door een verhoging van het aantal medewerkers met een COA-dienstverband.

Uitzendkrachten en externen

De kosten voor externe inhuur en uitzendkrachten nemen toe met € 2,9 miljoen (5,4%) ten opzichte van 2018. De gemiddelde inzet van uitzendkrachten plus externen (fte's) is met 5% toegenomen ten opzichte van 2018.

Overige personeelskosten

De toename van de overige personeelskosten bedraagt € 1,0 miljoen (9,6%). De toename wordt veroorzaakt door de hogere aantal medewerkers als gevolg van de hogere bezetting.

Overhead

De toename van de overheadkosten bedraagt € 3,5 miljoen (21%). Deze wordt met name veroorzaakt door hogere ICT kosten (+1,6 mln), hogere advieskosten huisvesting (+0,6 mln) en hogere overige overheadkosten (+0,7 mln).

Onder de overheadkosten worden ook de accountantskosten verantwoord. In onderstaande tabel is een uitsplitsing van de kosten van de accountants opgenomen. Het COA hanteert voor de accountantskosten de methode dat de lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Voor het deel van de (controle-) werkzaamheden die worden verricht na het einde van het boekjaar is een overlopende post opgenomen, waarbij een raming van de nog te verwachten kosten is gemaakt. Een deel van de kosten die verantwoord is in 2019 heeft derhalve betrekking op 2018. Dit betreft nagekomen facturen voor de jaarrekeningcontrole 2018.

Accountantskosten (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Onderzoek jaarrekening 2017	-	78
Onderzoek jaarrekening 2018	158	247
Onderzoek jaarrekening 2019	259	-
Andere controle-opdrachten	-	15
Andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	417	340

2.7.2.2 Materieel

De onderstaande tabel toont de uitsplitsing van de materiële kosten.

Materieel (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Huurkosten	43.122	40.302
Facilitaire kosten en kosten van beheer	77.464	70.496
Huisvestingskosten	120.586	110.798
Uitkeringen en verstrekkingen	93.924	82.660
Onderhoud	33.782	18.538
Mutatie voorziening juridische claims	-227	-353
Totaal	248.065	211.643

Huurkosten

Ten opzichte van 2018 zijn de huurkosten met € 2,8 miljoen toegenomen. De toename wordt veroorzaakt door de hogere bezetting wat tot gevolg heeft een uitbreiding van de benodigde huisvesting.

Facilitaire kosten en kosten van beheer

Dit zijn de beheer- en exploitatiekosten van de locaties. Deze kosten bestaan voor een groot deel uit beveiliging, schoonmaak, energie, heffingen, verzekeringen en vuilafvoer. Ook wordt vervanging van (eerste) inrichting (inventaris) hier verantwoord. De toename ten opzichte van 2018 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de hogere bezetting.

Uitkeringen en verstrekkingen

De kosten uitkeringen en verstrekkingen zijn ten opzichte van 2018 met € 11,3 miljoen toegenomen. Deze toename wordt veroorzaakt door de hogere bezetting in 2019.

Onderhoudskosten

Dit betreffen onderhoudskosten voor planmatig onderhoud en kosten voor contract- en klachtenonderhoud (KOS). Deze kosten nemen in 2019 toe doordat in tegenstelling tot 2017 en 2018, geen sprake is van een krimp maar groei waardoor uitgesteld onderhoud alsnog is uitgevoerd. De bezetting is in 2019 gegroeid in vergelijking met voorgaande jaren.

Mutatie voorziening juridische claims

Zie voor een specificatie paragraaf 2.6.6 Voorzieningen.

2.7.2.3 Afschrijvingen en afwaarderingen

De afschrijvingen en afwaarderingen kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Afschrijvingen en afwaarderingen (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Afschrijving MVA gebouwen permanent	11.084	10.574
Afschrijving MVA gebouwen semi-permanent	11.533	11.187
Afschrijving brandwerendheid	274	693
Afschrijving functionele aanpassingen	9.673	16.574
Afschrijving overige bedrijfsmiddelen	9.321	11.603
Afschrijving immateriële vaste activa	955	1.391
Totaal afschrijvingen	42.840	52.022
Afwaardering immateriële vaste activa	-	-
Afwaardering / desinvestering MVA	162	26
Totaal afwaarderingen/desinvestering	162	26
Totaal	43.002	52.048

De afschrijvingen, inclusief afwaarderingen, zijn ten opzichte van 2018 met € 9,0 miljoen afgenomen vooral als gevolg van lagere afschrijvingen op functionele aanpassingen en overige bedrijfsmiddelen.

2.7.2.4 Gezondheidszorg

De zorgkosten zijn gebaseerd op de uitgaven die in 2019 gedaan zijn ten behoeve van geleverde zorg aan bewoners en een inschatting van de facturen die nog niet ontvangen zijn voor zorg die in 2019 geleverd is. Voor de inschatting van de nog te ontvangen zorgkosten wordt verwezen naar paragraaf 2.6.6.

De kosten van gezondheidszorg zijn in onderstaande tabel uitgesplitst.

Kosten gezondheidszorg (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Medische kosten	116.122	94.061
Tbc-onderzoek	1.169	1.218
Publieke gezondheidszorg	7.815	8.919
Totaal	125.106	104.198

Medische kosten

De medische kosten zijn in 2019 toegenomen met € 20,9 miljoen. Het verschil ten opzichte van 2018 wordt onder andere veroorzaakt door de hogere aantallen bewoners (€ 12 miljoen), hogere zorgkosten per bewoner (indexering en gebruik) van de zorgkosten (€ 5 miljoen) en nieuwe inschatting van zorgkosten van voorgaande jaren. De jeugdzorg voor onze bewoner is in 2019 overgedragen aan gemeenten.

Publieke gezondheidszorg (PGA)

De GGD-en voeren voor asielzoekers, net als voor alle overige inwoners in Nederland, de publieke taken uit. De taken in het dienstenpakket zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen het COA en GGD Nederland. De publieke gezondheidszorg omvat jeugdgezondheidszorg 0-19 jarigen, infectieziektepreventie en –bestrijding, technische hygiënezorg, soa/hiv bestrijding, gezondheidsbevordering, coördinatie van de zorgketen en openbare geestelijke gezondheidszorg. De kosten zijn in 2019 met € 1,1 miljoen afgenomen ten opzichte van 2018.

2.7.2.5 Programmakosten regelingen

Onderstaande tabel geeft de werkelijke lasten per regeling weer. De totale lasten 2019 bedragen € 6,6 miljoen.

Programmakosten regelingen (bedragen in € 1.000)	2019	2018
Regeling verstrekkingen asielzoekers (RVA)	2.749	2.975
Regeling eigen bijdrage asielzoekers (REBA)	-479	-318
Uitkeringen aan gemeenten	3.358	3.085
Wooncomponenten	374	1.224
Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorie vreemdelingen (RVB)	609	583
Totaal	6.611	7.549

Regeling verstrekkingen asielzoekers (RVA)

Op grond van de RVA heeft de asielzoeker recht op een wekelijkse financiële toelage voor voeding, kleding en andere persoonlijke uitgaven. Daarnaast is er een eenmalige bijdrage voor een zelfkokenpakket en een vergoeding van schoolkosten. De RVA is formeel niet van toepassing op asielzoekers die verblijven op een vrijheidsbeperkende locatie (vbl) en gezinslocatie, deze bewoners krijgen een uitkering analoog aan de Rva.

Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers

De Regeling Eigen Bijdrage Asielzoekers met inkomen en vermogen heeft voor 2019 in een opbrengst geresulteerd van € 0,5 miljoen (2018: € 0,3 miljoen).

Uitkeringen aan gemeenten

De uitkeringen aan gemeenten betreffen twee regelingen: het Faciliteitenbesluit opvangcentra en de OHBA. Het Faciliteitenbesluit is met ingang van 1 januari 2010 gewijzigd, de uitkeringen bedoeld in

de artikelen 3 en 4 (koppengeld en wooneenheden) worden via de Decentralisatie uitkering BZK verstrekt, het administratief beheer blijft ongewijzigd. Via de laatste regeling verstrekt het COA de vergoedingen aan gemeenten voor onderwijshuisvestingsbudgetten.

Wooncomponenten

In 2018 zijn diverse regelingen uitgevoerd met een wooncomponent. De realisatie van de wooncomponenten bedroeg in 2019 € 0,4 miljoen (2018: € 1,2 miljoen). De afname wordt veroorzaakt doordat de GVA (Gemeentelijk versnellingsarrangement) per 31-12-2018 afgeschaft is.

Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen

De kosten voor de Regeling verstrekkingen aan bijzondere categorieën vreemdelingen (Rvb) zijn ten opzichte van vorig jaar nagenoeg gelijk gebleven.

2.7.2.6 Financieringslasten/(-baten)

De financieringslasten/(-baten) zijn uitgesplitst als volgt:

Financieringslasten/(-baten)		
(bedragen in € 1.000)	2019	2018
Overige rentelasten	1.064	1.118
Totaal	1.064	1.118

De overige rentelasten komen voort uit de volgende leningen die dit jaar zijn afgesloten:

- €73 miljoen ingangsdatum 8-1-2016 met een rente van 1,17%;
- €100 miljoen ingangsdatum 1-11-2016 met een rente van 0,32%;
- €60 miljoen ingangsdatum 1-11-2016 met een rente van 0,06%;
- De lening van € 60 miljoen die op 15-12-2016 is afgesloten brengt geen rentelasten met zich mee.

2.7.2.7 Resultaat krimp

Resultaat krimp		
(bedragen in € 1.000)	2019	2018
Wachtgeldvoorzieningen	-578	173
Krimpkosten 2017	668	8.962
Krimpbaten 2017	-	-8.962
Krimpkosten 2018	-668	-11.425
Krimpbaten 2018	-	-
Resultaat krimp	-578	-11.252

Resultaat krimp

In de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2019 is ten aanzien van groei en krimp opgenomen dat COA in eerste aanleg verantwoordelijk is voor het operationeel en financieel realiseren van groei en krimp. Bij groei en of krimp treedt het COA in overleg met het ministerie over de ontstane situatie en de te ondernemen activiteiten (artikel 17 lid 2, wet op COA). Voor de krimp 2017/2018 zijn geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld door de opdrachtgever JenV. Door de bezettingsgroei is de krimp in 2019 niet van toepassing.

2.7.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

De mutatie op de kortlopende schulden is exclusief de mutatie in het vermogen ter beschikking eigenaar onder de kortlopende schulden "Ministerie van Justitie en Veiligheid (Directie Regie Migratieketen)". De mutatie in het vermogen ter beschikking eigenaar volgt ná resultaatbestemming. Een nadere toelichting op het kasstroomoverzicht is opgenomen bij de betreffende toelichtingen op de balansposten.

2.7.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op het COA van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. De WNT verstaat onder een topfunctionaris de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon als, voor zover voor ons van belang, bedoeld in artikel 1.2 onderdeel h (zelfstandig bestuursorgaan) van de wet. Voor het COA worden alleen de leden van het bestuur gezien als topfunctionarissen.

Bezoldiging bestuur

De beloningen van de topfunctionarissen voor 2019, zijnde de leden van het bestuur, zijn gespecificeerd in onderstaande tabel. Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor het COA is € 194.000 (2018: € 189.000). Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband.

bedragen x € 1	De heer M. Schoenmaker	De heer J. Kapteijns	De heer P.L. Siebers	Mevrouw J.H. Helder
Functiegegevens	Bestuursvoorzitter	lid van het bestuur	lid van het bestuur	lid van het bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	15/01 - 31/12	01/11 - 31/12	01/01 - 30/04	01/01 - 30/09
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 (36 uur per week)	1,0 (36 uur per week)	1,056 (38 uur per week)	1,0 (36 uur per week)
Dienstbetrekking			Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 145.945,61	€ 22.624,98	€ 74.967,59	€ 99.013,70
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.376,89	€ 3.326,44	€ 4.031,92	€ 9.065,03
Bezoldiging	€ 165.322,50	€ 25.951,42	€ 78.999,51	€ 108.078,73
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 186.558,90	€ 32.421,92	€ 63.780,82	€ 145.101,37
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	Zie tekst *	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Voor de leden van het bestuur wordt het bezoldigingsmaximum 2019, zoals bepaald in de WNT, niet overschreden.

*In 2019 heeft voor de heer P.L. Siebers een correctie plaatsgevonden op het salaris i.v.m. aanpassing 36 uren werkweek naar 38 uren werkweek. Dit verklaart de overschrijding van het bezoldigingsmaximum. Deze is toegestaan volgens de WNT omdat er een betaling in 2019 heeft plaatsgevonden over zijn dienstverband. De nabetaling overschrijdt in voorgaande jaren het bezoldigingsmaximum niet. De nabetaling betreft bezoldiging die betrekking heeft op eerdere kalenderjaren dan waarin deze in de administratie is verwerkt.

Naast de hierboven vermelde bestuursleden zijn er geen overige topfunctionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.

Den Haag, 10 april 2020

Het bestuur van het COA,

Milo Schoenmaker
voorzitter van het bestuur

Joeri Kapteijns
lid van het bestuur

3. Overige gegevens

In de bekostigingsafspraken 2019 is opgenomen dat de ‘overige gegevens’ als onderdeel van de jaarverantwoording van het COA opgenomen worden. Dit hoofdstuk bestaat uit de gebeurtenissen na balansdatum en de controleverklaring.

3.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum moeten op basis van de verslaggevingsstandaarden opgenomen worden in de toelichting als onderdeel van de jaarrekening (artikel 2: 380a BW). COA wijkt hier echter van af. Conform de bekostigingsafspraken COA 2019 zijn de gebeurtenissen na balansdatum onderdeel van de overige gegevens.

In maart 2020 heeft de uitbraak van het Corona-virus ook Nederland geraakt. Door deze gebeurtenis heeft het kabinet besloten om vanaf 16 maart 2020 de asielprocedures stil te leggen. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe lang dit gaat duren. Dit heeft grote impact op bewoners en medewerkers van het COA.

Er zijn op dit moment geen negatieve financiële gevolgen voorzien van dit kabinetsbesluit die zouden kunnen leiden tot een continuïteitsrisico. Het COA voert een wettelijke taak uit met de opvang en begeleiding van asielzoekers. De subsidiebeschikking 2020 is reeds afgegeven door het ministerie van JenV en over extra kosten als gevolg van de Corona-crisis, zoals kosten voor de ondersteuning van het ministerie van JenV voor de onderdaklocatie, is met JenV afgesproken dat deze gedeclareerd kunnen worden bij de opdrachtgever.

Na de balansdatum hebben zich geen materiële gebeurtenissen voorgedaan die noodzaken tot een bijstelling van de financiële verantwoording per 31 december 2019.

3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

VERKLARING OVER DE IN DE JAARVERANTWOORDING OPGENOMEN JAARREKENING 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de financiële verantwoording 2019 opgenomen jaarrekening (pagina 18 tot en met 54) een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het eigen vermogen van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling vaststelling Controleprotocol 2019 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2019 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in paragraaf 'De basis voor ons goedkeurend oordeel inzake getrouwheid en ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid', in alle materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals de Regeling vaststelling Controleprotocol 2019 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005 en de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2019.
2. De rekening van baten en lasten over 2019.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons goedkeurend oordeel inzake getrouwheid en ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid

In de jaarrekening zijn lasten en balansmutaties opgenomen die samenhangen met uitvoering van de Europese aanbestedingsregels. Voor een bedrag van € 14,3 miljoen (incl. btw) hebben wij een onzekerheid geïdentificeerd, omdat wij van deze lasten en balansmutaties niet hebben kunnen vaststellen of de Europese aanbestedingsregels zijn nageleefd. Verder hebben wij rechtmatigheidsfouten geconstateerd met een omvang van € 0,8 miljoen die niet in overeenstemming zijn met de Europese aanbestedingsregels en de Regeling Verstrekkingen Asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19

Het coronavirus heeft ook invloed op het Centraal Orgaan opvang asielzoekers. In de toelichting in paragraaf 'Gebeurtenissen na balansdatum' in de overige gegevens heeft het bestuur de huidige impact en haar plannen om met deze gebeurtenissen of omstandigheden om te gaan toegelicht. Ook geven zij aan dat het op dit moment voor hen niet goed mogelijk is om in te schatten wat de invloed van het coronavirus is op de financiële prestaties en gezondheid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARVERANTWOORDING OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de financiële verantwoording 2019 andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
- De overige gegevens.
- Specifiek benoemde bijlagen bij de jaarrekening (Bijlage 1 t/m 4).
- Overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling vaststelling Controleprotocol 2019 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2019 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten als in de Regeling vaststelling Controleprotocol 2019 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2019 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de Nederlandse Standaard 720.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, de overige gegevens, de specifiek benoemde bijlagen en de overige bijlagen, in overeenstemming met de Regeling vaststelling Controleprotocol 2019 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2019 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Nederlands Recht, waaronder de Regeling vaststelling Controleprotocol 2019 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, het Subsidiebesluit Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2005, de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang Asielzoekers 2019 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Tevens is het bestuur van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de voor het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers relevante wet- en regelgeving, zoals vastgelegd in de Regeling vaststelling Controleprotocol 2019 Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur en de toezichthouder zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een Centraal Orgaan opvang Asielzoekers haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 14 april 2020

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. V.W.J.A. van Stijn RA MGA

Bijlagen

Bijlage 1 Opbrengstverantwoording opdrachtgever 2019

Algemeen

Het bijdragerecht (de afrekening) wordt vastgesteld volgens de tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid en het COA afgesproken afrekensystematiek in de Bekostigingsafspraken Centraal Orgaan opvang asielzoekers 2019 (Integraal Document) en het Accountantsprotocol 2019.

Bij de afrekening wordt onderscheid gemaakt tussen producten en overige kosten. Van belang hierbij is het aantal bestelde producten (opgenomen in de beschikking en de aanvullende beschikkingen) en het gerealiseerde aantal producten. De kosten van de regelingen (onderdeel van de producten) worden afgerekend op grond van de werkelijke kosten. De overige kosten worden in de meeste gevallen op basis van de werkelijke kosten afgerekend. De toelichting op de afrekening gaat hier verder op in.

Aantallen 2019

In de volgende tabel staan de bestelde en gerealiseerde processen/producten die van belang zijn voor de afrekensystematiek.

Aantallen 2019	Initiele bestelling	Eerste aanv. bestelling	Tweede aanv. bestelling	Derde aanv. bestelling	Afrekening	Realisatie	Verreken-eenheid
Proces							
Toelating	3.411	676	3.193	1.270	8.553	8.409	Asielzoekers
Opvang	14.539	403-	167	312	14.623	14.329	Asielzoekers
Terugkeer	1.706	272-	12	27	1.481	1.282	Asielzoekers
Amv	506	-	62	19	592	554	Asielzoekers
	20.162	1	3.434	1.628	25.249	24.574	
Product							
COL	800	-	10	2	827	684	Minimale bestelling, Asielzoekers
POL	2.611	676	3.183	1.268	7.726	7.725	Minimale bestelling, Asielzoekers
AZC	14.238	403-	188	299	14.329	14.059	Asielzoekers
IBO	46	-	-	-	46	23	Minimale bestelling
AMG / LRV / GV2	255	-	21-	13	248	247	Asielzoekers
VBL	356	-	-	-	356	180	Minimale bestelling
GLO	1.350	272-	12	27	1.125	1.102	Asielzoekers
POL-AMV	242	-	26	18	291	291	Minimale bestelling, Asielzoekers
AMV-binnen AZC	35	-	9	1	45	45	Asielzoekers
AMV-buiten AZC	173	-	27	-	200	200	Asielzoekers
Beschermde opvang	56	-	-	-	56	18	Minimale bestelling
Hervestigde vluchtelingen	750	250-	-	-	722	722	Instroom hervestigde vluchtelingen
RVB	150	-	30-	-	120	66	Minimale bestelling, aantal beschikkingen rvb

In de kolom afrekening staat welk aantal per proces/product wordt afgerekend. Bij een aantal producten wordt rekening gehouden met een minimale bestelling. Bij andere producten is de realisatie alleen leidend als deze hoger is dan de aanvullende bestelling. Daarbij wordt gekeken naar standen op de 1^e van de maand.

In de kolom realisatie staat het aantal werkelijk gerealiseerde processen vermeld en tevens zijn de aantallen van de producten opgenomen.

De bezetting EBTL is niet opgenomen in dit overzicht omdat deze afgerekend worden op basis van werkelijke kosten.

Afrekening 2019

De tabel hieronder toont de kosten per proces, per product en de overige kosten. De aantallen komen overeen met de aantallen in de voorgaande tabel. De kostprijzen zijn afgeleid van het kostprijsmodel, zoals overeengekomen tussen het ministerie van JenV en het COA.

Afrekening 2019 (kostprijzen in €, Kosten in € 1.000)	Beschikking 2019			Aanvul. beschikkingen 2019		Afrekening 2019			Overlopende	
	Aantal	Kostprijs	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kostprijs	Kosten	Post	Afrekening
Proces										
Toelating	3.411	27.640	94.278.721	5.139	124.331.015	8.553	25.592	218.885.139		
Opvang	14.539	23.175	336.938.806	76	-135.684	14.623	23.044	336.976.714		
Terugkeer	1.706	21.195	36.159.072	-233	-4.975.235	1.481	21.166	31.346.757		
Amv	506	68.608	34.715.861	81	4.699.542	592	67.140	39.746.648		
	20.162	24.903	502.092.460	5.063	123.919.638	25.249	24.831	626.955.258		943.160
Producten										
Hervestigde vluchtelingen	750	4.744	3.558.000	-250	-1.208.500	722	4.699	3.392.678		1.043.178
RVB	150	12.699	1.904.850	-30	-382.890	120	12.683	1.521.960		-
Overige										
Hervestigers Turkije			1.875.000		-			892.258		-982.742
EBTL			8.000.000		-			7.366.656		-633.344
Gesloten gezinsvoorzieningen			294.163		-			294.163		-
Ziektekosten nazorgers (mw)			1.068.500		-			508.606		-559.894
Toeslagenpunt			467.880		-			467.880		-
Inzet Griekenland			150.000		-			150.000		-
Inzet landelijke regie overleg			-		60.000			60.000		-
Dekens Griekenland			-		333.900			333.900		-
Taakstelling			-		-3.900.000			-3.900.000		-
Afronding		326	-		-326			-		-
Programmakosten afrekening werkelijk			-		2.700.000			1.263.293		-1.436.707
Ziektekosten afrekening bezetting			-		-3.700.000			-3.469.233		230.767
Subtotaal			519.411.179		117.821.822			635.837.418		-1.395.583
Overlopende posten										
Ketenmariniers			-		50.000			-	-50.000	
Participatie en Taal			-		200.000			9.153	-190.847	
Nederlandse omgangsvormen			-		621.145			-	-621.145	
Totaal overlopende posten			-		871.145			9.153	-861.992	
Totaal			519.411.179		118.692.967			635.846.571	-861.992	-1.395.583

Bij de afrekening zijn de afgerekende aantallen en de kostprijzen van belang. Dit betekent dat de opbrengsten niet afhangen van de werkelijke kosten in 2019. Een positief of negatief resultaat op de uitvoering komt ten gunste of ten laste van het eigen vermogen van het COA. Het COA kent meerdere producten voor verschillende doelgroepen. Per proces volgt een korte omschrijving en voor welke doelgroep dit product bestemd is.

Proces Toelating

Het proces toelating bestaat uit de twee producten COL en POL. Tijdens het proces toelating verblijven de vreemdelingen eerst in de COL (centrale ontvangstlocatie), zij melden zich bij een aanmeldbalie van de IND. De AVIM registreert de vreemdeling, verricht identificatieonderzoek en neem reis- en andere documenten in. Zo spoedig mogelijk na registratie door AVIM wordt de vreemdeling op TBC onderzocht. Vervolgens gaan vreemdelingen naar de POL (proces opvanglocatie). In de POL verblijven de vreemdelingen gedurende de resterende dagen van de rust- en voorbereidingstermijn (RVT) en tijdens de algemene asielpprocedure (AA).

Proces opvang

In het proces opvang zijn de volgende modaliteiten opgenomen.

- Asielzoekerscentra (AZC); Hier verblijven zowel verblijfsgerechtigden die in afwachting zijn van een woning als asielzoekers die in de verlengde procedure zitten. Het grootste deel van de asielzoekers verblijft in een AZC en brengt daar ook de langste tijd door.

- Intensief begeleidend opvang (IBO). Hier worden asielzoekers opgevangen met ernstig overlastgevend gedrag. Opvang vindt plaats op basis van indicatiestelling door een COA-interne plaatsingscommissie.
- Zelfzorgarrangement, Logeerregeling vergunninghouders, Administratief geplaatsten en Gemeentelijke Versnellingsarrangement (RV, AMG). Iedere asielzoeker in deze modaliteiten ziet op vrijwillige basis af van onderdak bij het COA, dan wel verblijft vanwege medische noodzaak of detentie buiten een opvangvoorziening van het COA.

Proces Terugkeer

Tijdens het proces Terugkeer verblijven vreemdelingen in een Vrijheidsbeperkende locatie (VBL) of in een Gezinslocatie (GLO). Plaatsing in een GLO of VBL gebeurt uitsluitend wanneer bewoners zijn uitgeprocedeerd en het recht op opvang is beëindigd. Het voorzieningenniveau is soberder dan in reguliere opvangcentra.

Proces Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)

Hier verblijven alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv), ouder dan 4 jaar en jonger dan 18 jaar. Voor kinderen t/m 14 jaar wordt in eerste instantie bekeken of plaatsing in een gezinsopvang onder verantwoordelijkheid van Nidos mogelijk is. Deze vorm van opvang valt niet onder het product AMV en niet onder verantwoordelijkheid van het COA. Kinderen die niet plaatsbaar zijn in gezinsopvang worden opgevangen door het COA.

In het product amv zijn de volgende modaliteiten opgenomen:

- Procesopvanglocatie AMV (POL-AMV)
- Kleinschalige woonvoorziening binnen AZC (RGO 1)
- Kleinschalige woonvoorziening buiten AZC (RGO 2)
- Beschermde Opvang (BO)

Producten

Hervestigde vluchtelingen

De productieomschrijving valt uiteen in 2 delen:

- werkzaamheden van het COA in het land van vertrek en opvang en begeleiding gedurende de eerste 48 uur na aankomst in Nederland uitgevoerd door het COA.
- inreizen van de hervestigde vluchtelingen uitgevoerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) onder regie van het COA.

De doelgroep betreft vluchtelingen die op voordracht van de UNHCR en op uitnodiging van de Nederlandse regering tot Nederland worden toegelaten.

Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen (Rvb)

De Rvb voorziet in een financiële toelage en dekking van medische kosten voor een aantal categorieën vreemdelingen die, ondanks rechtmatig verblijf, geen recht hebben op Rva of andere verstrekkingen van de overheid. Op grond van de Rvb wordt voor deze categorieën vreemdelingen voorzien in de noodzakelijke bestaansvoorwaarden.

Overige

Hervestigers Turkije

Tussen Turkije en de EU zijn afspraken gemaakt. Onderdeel van de afspraken is de verplichting om asielzoekers uit Turkije naar Europa te laten overkomen via een versnelde vorm van hervestiging. In 2019 ging het om 1.151 vluchtelingen.

EBTL

Op verzoek van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn eind 2017 twee Extra Begeleidings- en Toezichtslocaties geopend. De EBTL in Amsterdam is op 31 oktober 2019 gesloten, waardoor wij eind 2019 alleen EBTL Hoogeveen over hebben. De EBTL is een specifieke opvanglocatie die is bedoeld voor de opvang van overlastgevende asielzoekers die recht hebben op opvang. Doel van de EBTL is om overlastgevers te confronteren met hun gedrag en dit bij te stellen. En om de veiligheid en rust te borgen op de opvanglocatie waar zij eerder verbleven. De locaties worden afgerekend op basis van werkelijke kosten.

Gesloten gezinsvoorziening Zeist

Het COA is door de het ministerie verzocht om met de DJI samen te werken in de gesloten gezinsvoorziening te Zeist. Vanaf 1 oktober 2014 stelt het COA hiervoor medewerkers beschikbaar en het COA ontvangt daarvoor een vast bedrag.

Ziektekosten nareizigers

Om verzekeringstechnische redenen moeten nareizigers, die na enkele dagen verblijf in de COL rechtstreeks naar de referent gaan, worden geadmistreerd in de COA-administratie. Totdat deze vreemdelingen de vergunningshouderpas krijgen betaalt het COA de verzekeringspremie. In 2019 bedroeg het aantal gemiddeld 119 en de kosten € 0,5 miljoen.

Toeslagenpunt

Het toeslagenpunt draagt er zorg voor dat de uitplaatsing van vergunninghouders naar gemeenten sneller kan verlopen doordat vergunninghouders eerder kunnen beschikken over huur- en andere toeslagen. Voor de inzet van personeel is een vaste bijdrage voor 2019 afgesproken van € 0,5 miljoen.

Inzet Griekenland:

Voor de inzet van COA medewerkers op Chios is een vast bedrag toegekend van € 0,15 miljoen.

Inzet landelijke regie overleg:

Voor de analyse capaciteit ten behoeve van het LRO is een vast bedrag toegekend van € 0,06 miljoen.

Dekens Griekenland:

In oktober 2019 heeft Griekenland aan Nederland verzocht om goederen te leveren die een bijdrage kunnen leveren bij de opvang tijdens de winterperiode. Op verzoek van de Staatssecretaris heeft het COA circa 30.000 dekens geleverd en het COA ontvangt daarvoor een vast bedrag van € 339.000 .

Taakstelling:

De taakstelling t.b.v. de LVV is voor 2019 een vast bedrag van € 3,9 miljoen. Deze taakstelling is vanaf 2020 verwerkt in de kostprijs.

Correctie programmakosten

Op basis van de af te rekenen aantallen is de bijdrage voor de programmakosten € 5,3 mln. De werkelijke kosten zijn hoger. Omdat in de aanvullende beschikking 2019 rekening is gehouden met een te hoge nabetaling resteert nog een teruggave van € 1,4 miljoen

Correctie ziektekosten

In de gehanteerde en afgesproken kostprijzen van de producten is een bedrag opgenomen voor medische kosten. Indien het gerealiseerde aantal van het product lager ligt dan het bestelde aantal van het product, dan worden de medische kosten niet vergoed. In de aanvullende beschikkingen 2019 is rekening gehouden met een te hoge terug betaling. Per saldo resteert nog een nabetaling van € 0,2 miljoen.

Ketenmariniers

Met JenV is afgesproken dat jaarlijks een bedrag beschikbaar wordt gesteld. Deze post wordt afgerekend tegen werkelijke kosten. In 2019 zijn geen uitgaves geweest en dit bedrag schuift door naar 2020.

Participatie en Taal:

Op 19 september 2019 heeft het COA een AMIF-subsidie toegekend gekregen voor het project 'Participatie en taal'. Dit project loopt tot 31 december 2021. Met dit project stimuleert het CDA-bewoners om vanaf de eerste dag bezig te zijn met hun toekomst door kennis, vaardigheden en ervaring op te doen en een netwerk op te bouwen. Voor de cofinanciering is een bedrag beschikbaar gesteld op basis van de werkelijke kosten. In 2019 zijn er nog nauwelijks uitgaves geweest. Het restant schuift door naar 2020

Nederlandse omgangsvormen / Artikel 1:

In de derde aanvullende beschikking is een bedrag opgenomen als bijdrage voor de Pilot 'Nederlandse omgangsvormen'. Hierbij wordt vanaf eind 2019 voorlichting gegeven aan zoveel mogelijk bewoners. Op 13 december 2019 is ook een aparte beschikking afgegeven. De afrekening zal plaats vinden op basis van werkelijke kosten. In 2019 zijn nog geen uitgaves geweest en het toegekende bedragen schuiven door naar 2020.

Bijlage 2 Bezettings- en capaciteitsgegevens

De bezetting in de centrale opvang van het COA is weergegeven in onderstaande tabel. De gemiddelde bezetting is toegenomen van 21.170 in 2018 naar 24.611 in 2019.

Bezettingsgegevens: in- en uitstroom		2019	2018	2017
Bezetting centrale opvang (totaal)	1 jan	22.456	21.044	27.008
	gemiddeld	24.611	21.170	23.218
	31 dec	27.212	22.459	21.044
Bezetting proces Toelating	1 jan	5.929	1.808	1.574
	gemiddeld	8.409	3.307	1.723
	31 dec	11.225	5.929	1.808
Bezetting proces Opvang 1)	1 jan	14.391	16.725	22.342
	gemiddeld	14.366	15.499	18.789
	31 dec	14.374	14.394	16.725
Bezetting proces Terugkeer	1 jan	1.446	1.977	2.070
	gemiddeld	1.282	1.753	1.931
	31 dec	1.139	1.446	1.977
Bezetting proces Amv	1 jan	690	534	1.022
	gemiddeld	554	611	775
	31 dec	474	690	534
Instroom centrale opvang		36.316	36.598	39.189
- Uitgeplaatst naar gemeenten		12.497	18.348	30.731
- Vertrek uit centrale opvang		18.880	16.722	15.350
Uitstroom centrale opvang:		31.377	35.070	46.081
Gemiddelde verblijfsduur centrale opvang (mnd.)		11,6	12,7	12,9
Overige bezettingsgegevens:				
- COL (incl. ongeregistreerden)	gemiddeld	684	655	519
- POL	gemiddeld	7.725	2.652	1.204
- Gezinslocatie	gemiddeld	1.102	1.551	1.702
- Vrijheidsbeperkende locatie	gemiddeld	180	128	229
- RGO1/RGO2 (incl. Pol amv) incl. bo	gemiddeld	554	611	992
- AMV-campus	gemiddeld	-	-	-
- RVB	gemiddeld	66	58	58
- Hervestigde vluchtelingen	totaal	722	523	144
- Hervestiging vanuit Turkije	totaal	1.151	708	2.123
- Relocanten Griekenland / Italië / Malta	totaal	6	156	1.423

Capaciteit

De volgende tabel toont de capaciteitsgegevens over de jaren 2017 tot en met 2019. In de tabel is te zien dat de capaciteit op alle onderdelen gedaald is het afgelopen jaar.

Capaciteitsgegevens		2019	2018	2017
Totale capaciteit centrale opvang	1 jan	31.228	34.693	55.500
	gemiddeld	31.416	31.591	47.224
	31 dec	32.240	31.228	34.693
Capaciteit proces Toelating	1 jan	9.201	4.043	10.733
	gemiddeld	10.937	5.572	7.041
	31 dec	12.793	9.201	4.043
Capaciteit proces Opvang	1 jan	18.542	26.687	39.656
	gemiddeld	17.205	22.092	35.413
	31 dec	16.438	18.542	26.687
Capaciteit proces Terugkeer	1 jan	2.370	2.603	3.106
	gemiddeld	2.222	2.745	3.032
	31 dec	2.011	2.370	2.603
Capaciteit proces Amv	1 jan	1.115	1.360	2.005
	gemiddeld	1.052	1.182	1.738
	31 dec	998	1.115	1.360
Overige capaciteitsgegevens:				
- COL	gemiddeld	1.457	1.520	2.098
- POL	gemiddeld	9.480	3.972	4.943
- Gezinslocatie	gemiddeld	1.763	2.262	2.466
- Vrijheidsbeperkende locatie	gemiddeld	459	483	566
- RGO1/RGO2 (incl. Pol amv) incl. bo	gemiddeld	1.052	1.182	1.738

Onderstaande tabel toont de opvangcapaciteit ultimo 2019 en de ontwikkeling van het aantal opvanglocaties per modaliteit per jaar van eind 2016 tot en met eind 2019.

Aantal modaliteiten	Opvangcapaciteit 2019	Aantal opvanglocaties per 31/12*			
		2019	2018	2017	2016
AZC	16.183	50	52	54	92
COL	1.389	4	4	3	3
POL	11.404	47	26	9	27
GLO	1.616	6	6	7	7
POL-AMV	537	10	16	9	13
AMV-campus / BO	60	5	5	6	5
KCO	-	-	-	-	1
AMG/ LRV / GV2	255	nvt	nvt	nvt	nvt
RG01/RGO2 1)	401	18	17	18	20
Vrijheidsbeperkende locaties	395	1	2	3	5
Totaal aantal locaties	32.240	141	128	109	173

(*) Een locatie heeft meerdere opvangmodaliteiten; fysiek op 31 december 61 operationele locaties.

1) Regionale Opvang 1 (RG01) is op een AZC, RG02 is een aparte locatie.

Bijlage 3 Financiële meerjarenoverzichten 2015 – 2019

Meerjarige balans per 31 december (bedragen in € 1.000)	2019	2018	2017	2016	2015
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1.539	1.822	2.248	13.556	13.253
Materiële vaste activa					
Grond en terreinen	28.376	27.210	27.210	24.987	23.001
Bedrijfsgebouwen	262.045	294.797	309.824	303.644	149.496
Andere vaste bedrijfsmiddelen	15.101	15.485	22.706	116.743	69.935
Vaste activa in uitvoering	39.851	15.849	28.912	24.952	83.736
	345.373	353.341	388.652	470.326	326.168
Vlottende activa					
Vorderingen					
Ministerie van Justitie en Veiligheid	-	-	-	-	58.179
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	2.967	-	-	-	2.572
Overige vorderingen	1.798	2.598	1.020	224	137
Overlopende activa	25.179	21.082	24.405	30.665	31.182
	29.944	23.680	25.425	30.889	92.070
Liquide middelen	50.648	114.821	148.537	69.903	521
Totaal activa	427.504	493.664	564.862	584.674	432.012
Passiva					
Egalisatiereserve	32.500	37.545	39.592	7.861	25.033
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	320	372	429	6.319	8.192
Bestemmingsreserve beleidsintensivering	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve overhead	-	-	-	-	-
Overige bestemmingsreserves	27.990	30.974	22.800	41.408	40.042
Eigen vermogen	60.810	68.891	62.821	55.588	73.267
Onderhoud	-	-	-	-	801
Wachtgeld en reorganisatievoorziening	4.035	5.231	8.535	7.462	11.843
Krimpvoorziening	9.659	16.415	42.781	0	-
Verlieslatende contracten	-	-	-	4.262	16.374
Overige voorzieningen	47.871	42.566	43.280	8.850	1.009
Voorzieningen	61.565	64.212	94.596	20.574	30.027
Ministerie van Financiën	186.400	212.320	238.240	264.160	
Langlopende schulden	186.400	212.320	238.240	264.160	
Ministerie van Justitie en Veiligheid	25.052	44.721	22.552	22.634	-
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	-	493	1.506	5.285	-
Ministerie van Financiën	25.920	25.920	25.920	25.920	50.406
Belastingen en sociale premies	8.848	7.655	11.670	9.740	5.728
Crediteuren	495	4.238	2.256	3.297	10.971
Overige schulden en overlopende passiva	58.414	65.214	105.301	177.476	261.613
Kortlopende schulden	118.729	148.241	169.205	244.352	328.718
Totaal passiva	427.504	493.664	564.862	584.674	432.012

Rekening van baten en lasten (bedragen in € 1.000)	2019	2018	2017	2016	2015
Baten opdrachtgever (excl. krimp)	635.846	603.478	753.611	1.030.841	787.704
Overige baten	22.636	24.929	24.399	27.916	16.045
Totaal baten	658.482	628.407	778.010	1.058.757	803.749
 Personeel	 219.342	 201.863	 233.302	 332.102	 201.612
Materieel	248.065	211.643	235.051	435.868	333.455
Afschrijvingen	43.002	52.048	85.433	65.587	35.503
Ziektekosten en MOA	125.106	104.198	126.842	133.228	142.897
Programmakosten	6.611	7.549	68.094	108.798	69.551
Financieringslasten/(-baten)	1.064	1.118	1.171	894	-1
Totaal lasten	643.190	578.419	749.893	1.076.477	783.017
 Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	 15.292	 49.988	 28.117	 -17.720	 20.732
 Bijzonder resultaat	 -578	 -11.252	 -1.034	 41	 2.735
Bijzonder resultaat	-578	-11.252	-1.034	41	2.735
 Resultaat voor resultaatsbestemming	 14.714	 38.736	 27.083	 -17.679	 23.467

Bijlage 4 Specificatie Europese subsidies

De inkomsten voor Europese subsidieprojecten worden op basis van het matchingprincipe als opbrengst verantwoord in de periode waarin de kosten gemaakt worden.
In de volgende tabel wordt per project inzichtelijk wat het bedrag is van de oorspronkelijk toegekende subsidie, de definitief toegekende subsidie, de ontvangen voorschotten en de in de exploitatie verantwoorde baten.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de toegekende, lopende, afgerekende en verstrekte voorschotten op projecten met Europese subsidie.

Europese subsidies (bedragen in € 1.000)		van	t/m	Oorspronkelijk toegekend	Definitief toegekend	Verstrekt voorschot (op balans)	Verantwoord baten 2019
Projecten:							
1	Verbeteren leef- en speelomgeving Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/512937	22-nov-15	22-nov-18	1.735		868	-
2	Opleidingsplan COA en vreemdelingenketen Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/513476	22-nov-15	22-nov-18	1.865		932	-
3	Samenwerken in de Toekomst Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/511476	22-nov-15	22-nov-18	2.116		1.058	-
4	Opvang in Beweging Toegekend bij beschikking kenmerk 2015/511471	1-jan-16	1-jul-18	1.487		744	-
5	Veiligheid en Weerbaarheid Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537679	1-nov-17	31-okt-20	1.203		601	334
6	Project VOORwerk Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537748	19-nov-17	18-nov-20	1.101		551	433
7	Participatie van Eritreërs Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537737	1-nov-17	31-dec-19	718		359	195
8	Flexibele maatschappelijk verankerde opvang Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/57659	19-nov-17	18-dec-20	2.094		1.047	339
9	Opleidingsplan methodisch werken en begeleiden Toegekend bij beschikking kenmerk 2017/537748	19-nov-17	30-jun-19	978		489	343
10	Rolmodellen Toegekend bij beschikking kenmerk 2019/539034	1-9-2019	31-8-2021	416		208	11
11	Alfabetisering Toegekend bij beschikking kenmerk 2019/539103	1-9-2019	28-2-2021	363		181	6
12	Bewegen naar de toekomst Toegekend bij beschikking kenmerk 2019/541904	1-10-2019	30-9-2021	1.063		531	5
13	COA opleidingsplan, cyclisch leren Toegekend bij beschikking kenmerk 2019/541907	1-9-2019	30-9-2021	1.838		919	7
14	Veiligheid, Weerbaarheid, Overlast Toegekend bij beschikking kenmerk 2019/561047	1-7-2019	31-12-2021	3.000		1.500	122
15	Participatie en taal Toegekend bij beschikking kenmerk/2019/561046	1-8-2019	31-12-2021	3.000		1.500	22
Totaal generaal projecten				22.977	-	11.488	1.817

Bijlage 5 Overzicht afrekening projecten ministerie SZW

Afrekeningen SZW:

Inburgering:	aantal	tarief	totaal
Aantal deelnemers (voor het eerst gestart)	4.586	2.694,00	12.354.684,00
Vaste kosten			598.895,00
Subsidiabel			12.953.579,00
Ontvangen voorschot			10.755.000,00
Nog te ontvangen			2.198.579,00

Vroege Integratie en participatie:

<i>Activiteit A: Kansrijke koppeling: screening</i>	aantal	tarief	totaal
Deelnemers:	4.697		
Personeel (ondergrens 7 fte na overdracht 0,5 fte Pilot)			743.580,00
Tolken	4.697	53,28	250.256,16

Activiteit B: Zinnvolle dagbesteding: Taalles (NT2) op de POL

Deelnemers:	439		
Personeel (vaste kosten)			318.694,00
Lesmateriaal	439	57,42	25.207,38

Activiteit C: Zinnvolle dagbesteding: Participatie vanaf dag 1

Deelnemers:	7.879		
Casemanagers			1.274.777,00
Personeel	7.879	78,69	619.998,51
Tolken	7.879	39,16	308.541,64

Activiteit D: Vroege screening

Pilot Ter Apel (heel jaar)			106.232,00
----------------------------	--	--	------------

Activiteit E: Beleidsadvies

Personeel			276.560,00
			3.923.846,69
Correctie in verband met overschrijding maximum subsidie			-83.417,69
Subsidiabel			3.840.429,00
Ontvangen voorschot			3.072.343,00
Nog te ontvangen			768.086,00

Bijlage 6 Principes Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners

#	Principe	Invulling en operationalisering COA
2.1	Er wordt op basis van het Handvest Publiek Verantwoorden een dialoog met de belanghebbenden van de publiek dienstverlener gevoerd. Een dialoog gebaseerd op wederzijds begrip van elkaars belang. Het bestuur maakt actief gebruik van de dialoog met belanghebbenden om het functioneren en de samenwerking van de publieke dienstverlener in de maatschappelijke, institutionele en professionele omgeving te blijven verbeteren. Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid zeker te stellen dat de dialoog met alle betrokken belanghebbenden plaatsvindt en wederzijds tevreden stelt. Onderdeel daarvan is dat kaders van de dialoog bij alle deelnemers bekend zijn. Om mogelijkheden en wederzijdse verwachtingen van de dialoog te verhelderen.	Met verschillende stakeholders zijn periodiek overleggen en bijeenkomsten: - VNG - Vluchtelingenwerk Nederland - Rode Kruis Nederland - COC Nederland - Defence for children - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) - Burgemeesters - Burgers/omwonenden van locaties
3.1	Elke publieke dienstverlener wordt bestuurd door een goed bestuur, dat collectief verantwoordelijk is voor het succes op de lange termijn van de organisatie.	Conform de Wet COA heeft het COA een bestuur bestaande uit drie leden, onder wie de voorzitter. Het bestuur besluit bij meerderheid van stemmen. Bij het staken van stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
3.2	De voorzitter van het bestuur is verantwoordelijk voor de leiding van het bestuur en zorgt voor het gepast en effectief functioneren van het gehele bestuur.	Dit is geregeld in artikel 3 van het reglement van het bestuur.
3.3	Het bestuur is in staat zijn verplichtingen en verantwoordelijkheden goed uit te voeren. Daarbij is een goede balans binnen het bestuur van kennis van de organisatie en omgeving, ervaring en onafhankelijkheid van belang om verplichtingen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de publieke taak gepast en effectief uit te voeren.	Per 15 januari 2019 is de heer dr. M. Schoenmaker aangetreden als bestuursvoorzitter. Per 1 november 2019 is de heer drs. J. Kapteijns benoemd tot bestuurslid. Het bestuur van het COA bestaat ultimo 2019 uit bovengenoemde twee leden. Het bestuur werkt vanuit een collegiaal principe. Per 1 april heeft de heer Siebers afscheid genomen van het COA. Mevrouw Helder heeft per 1 oktober 2019 afscheid genomen van het COA. Verwezen wordt naar het organogram in paragraaf 1.3
3.4	Er is een formele, grondige en transparante procedure voor de benoeming van nieuwe leden van het bestuur.	De werkgeversrol van het bestuur is belegd bij de ambtelijk toezichthouder (SG JenV). Voor de benoeming van nieuwe leden wordt de werkwijze Bureau ABD voor benoeming van leden raad van bestuur van zelfstandige bestuursorganen gevolgd.
3.5	Alle leden van het bestuur kunnen na één termijn worden herbenoemd na een positieve beoordeling van het functioneren in de achterliggende periode. Dit op basis van een formele evaluatie van de prestaties, de herbenoeming wordt gerechtvaardigd door de bewezen prestaties en de betrokkenheid van het betreffende bestuurslid.	Conform de Wet COA worden leden van het bestuur benoemd voor vier jaren. De aftredende leden kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd. De ambtelijke toezichthouder voert het functioneringsgesprek met de voorzitter en de leden van het bestuur.

3.6	Alle leden van het bestuur dienen vanaf indiensttreding en gedurende hun dienstverband verzekerd te zijn van voldoende opleiding en het regelmatig bijwerken van de noodzakelijke kennis en kunde.	Dit is onderdeel van het functioneringsgesprek met de ambtelijke toezichthouder.
3.7	Het bestuur verkrijgt tijdig juiste informatie die het bestuur nodig acht voor het uitoefenen van haar functie (het besturen van de organisatie) in een vorm en van een voldoende kwaliteit om in staat te zijn verantwoordelijkheden te vervullen.	Conform de P&C-cyclus wordt maandelijks gerapporteerd over een set van KPI's en ieder tertaal wordt verantwoording afgelegd door de verschillende units over strategische, operationele en financiële zaken. Daarnaast worden tijdens de wekelijkse bestuursvergadering actuele onderwerpen behandeld.
3.8	Een bestuurder vervult geen nevenfuncties die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van zijn functie als bestuurder van de publieke dienstverlener. Alle nevenfuncties van een bestuurder, anders dan uit hoofde van zijn functie als bestuurder van de organisatie, worden door de bestuurder openbaar gemaakt.	De nevenfuncties van de bestuurders zijn opgenomen in paragraaf 1.8 van het jaarverslag.
3.9	Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en leden van het bestuur wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van het bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de organisatie en/of voor de betreffende leden.	Conform het reglement van het bestuur meldt een lid van het bestuur een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van materiële betekenis is voor het COA en/of voor zichzelf terstond aan de voorzitter van het bestuur en aan de overige leden van het bestuur en verschaft daarover gevraagd en ongevraagd alle relevante informatie. Het bestuur meldt dit vervolgens aan de minister en treedt in overleg met de minister.
3.10	Het is voor de vervulling van een geloofwaardige rol als bestuurder van een publiek dienstverlener van groot belang dat er inzicht bestaat over een aantal zaken rond de benoeming, dienstbetrekking en andere daarmee samenhangende zaken zoals genoemd in de Handreikingen onder §3.7.	Verwezen wordt naar de financiële verantwoording, waarin hierover opgave wordt gedaan.
3.11	Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat werknemers zonder rechtspositionele gevolgen de mogelijkheid hebben te goeder trouw te rapporteren over vermeende onregelmatigheden binnen de publieke dienstverlener aan het bestuur of aan een door hem daartoe aangewezen vertrouwensfunctionaris. Vermeende onregelmatigheden die het functioneren van bestuurders betreffen worden gerapporteerd aan de voorzitter van de tegenkracht indien dit binnen de toegekende kaders van de tegenkracht valt en anders aan de vertrouwensfunctionaris. De klokkenluidersregeling wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst.	De klokkenluidersregeling 'Klachten en Meldingen' staat op de website en op het intranet van het COA. In het toezichtarrangement is geregeld dat bij vermeende onregelmatigheden die bestuurders betreffen gerapporteerd kan worden aan de toezichthouder. Daarnaast heeft het COA een team van interne vertrouwenspersonen, waar werknemers terecht kunnen met vragen over onder andere integriteit en ongewenst gedag.
3.12	Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat de publieke dienstverlener één of meerdere klachtenregeling(en) heeft. De klachtenregeling is toegankelijk voor iedereen en wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst.	Het COA heeft een klachtenreglement dat staat op de website en het intranet van het COA. De klachtenregeling voor bewoners en derden is opgenomen op de website van het COA.

4.1	Het bestuur draagt zorg voor een van het bestuur onafhankelijk werkende tegenkracht. Als onderdeel van haar rol in het toezicht op het handelen van het bestuur en/of haar rol in checks and balances bij het handelen van het bestuur denkt en helpt de tegenkracht binnen de kaders van de aan haar toegekende rol constructief mee bij het tot stand komen van de strategie van de organisatie.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door het ministerie van JenV en de adviserende rol van de adviesraad COA is beschreven.
4.2	De tegenkracht moet een goede balans kennen van kennis, ervaring, onafhankelijkheid en kennis van de publieke dienstverlener en zijn context. Dit stelt hem in staat de aan hem toegekende verplichtingen en verantwoordelijkheden effectief uit te voeren.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door het ministerie van JenV en de adviserende rol van de adviesraad COA is beschreven.
4.3	Alle leden van de tegenkracht krijgen bij hun indiensttreding voldoende opleiding en werken regelmatig hun kennis en kunde bij.	Verwezen wordt naar paragraaf 1.3 Governance, waarin het toezicht door het ministerie van JenV en de adviserende rol van de adviesraad COA is beschreven.
4.4	De tegenkracht voert jaarlijks een formele en grondige evaluatie van het eigen functioneren uit en dat van de individuele leden.	In de spelregels voor het functioneren adviesraad COA is beschreven dat de adviesraad tenminste één keer per jaar op haar werking wordt geëvalueerd.
4.5	Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en leden van de tegenkracht wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van de tegenkracht spelen, die van betekenis zijn voor de publieke dienstverlener en/of voor de betreffende leden.	In de spelregels voor het functioneren adviesraad COA is opgenomen dat de adviezen van de adviesraad geen bindend karakter hebben en dat van een door de adviesraad uitgebracht advies door het bestuur kan worden afgeweken.
5.1	Het bestuur is verantwoordelijk voor het bepalen van de aard en omvang van de belangrijke risico's die men wil nemen om de strategische, publieke en maatschappelijke doelen te bereiken. Het bestuur moet een systeem van risicomanagement en interne beheersing onderhouden. Het bestuur bespreekt de risico's en de beheersing ervan in ieder geval met de tegenkracht. Het bestuur spreekt zich uit over de toekomstverwachtingen van de organisatie.	Hiervoor wordt verwezen naar het verslag van de bedrijfsvoering in het jaarverslag.
5.2	Het bestuur stelt een begroting ten behoeve van het daaropvolgende jaar op.	Jaarlijks wordt conform de Bekostigingsafspraken een begroting opgesteld ter goedkeuring en vaststelling door het ministerie van JenV. Daarnaast wordt een interne begroting opgesteld die geldt als financieel kader voor de units.

5.3	Het bestuur is verantwoordelijk voor een aparte en onafhankelijke positionering van de controllingfunctie in de bedrijfsvoering van de publieke dienstverlener. De controllingfunctie wordt op tijd door het bestuur betrokken bij strategie- en uitvoeringsbesluiten.	Team Financiën onder leiding van een strategisch adviseur is onderdeel van unit Staf en rapporteert rechtstreeks aan de leden van het bestuur.
5.4	De interne auditfunctie, die een belangrijke rol kan spelen in het beoordelen en toetsen van interne risicobeheersings- en controlesystemen, functioneert onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.	Team Audit onder leiding van een strategisch adviseur is onderdeel van unit Staf en rapporteert rechtstreeks aan het bestuur.
6.1	Het bestuur geeft een getrouwe, evenwichtige en begrijpelijke waardering van de toestand en de vooruitzichten van de publieke dienstverlener. De tegenkracht ziet erop toe dat het bestuur deze verantwoordelijkheid vervult.	Verwezen wordt naar het jaarverslag in deze financiële verantwoording.
6.2	De tegenkracht is de opdrachtgever van de externe accountant.	Conform de Kaderwet ZBO is het bestuur de opdrachtgever van de externe accountant.
6.3	De externe accountant is in ieder geval aanwezig bij de vergadering van de tegenkracht waarin over de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening wordt besloten. De externe accountant rapporteert zijn bevindingen betreffende het onderzoek van de jaarrekening gelijkelijk aan het bestuur en indien passend in het kader van de aan de tegenkracht toegekende verantwoordelijkheden, aan de tegenkracht.	De externe accountant is aanwezig in de bestuursvergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld.

Bijlage 7 Strategische risico's en interne beheersing

Strategische risico's

Het COA onderkent een aantal strategische risico's, welke naar de aard horen bij het werk van het COA en de context waarin zij werkt. Een zestal strategische risico's zijn benoemd, te weten:

- Schaalbaarheid van de organisatie;
- Sociale veiligheid en leefbaarheid;
- Kwaliteit en beveiliging van informatie;
- Draagvlak;
- Effectieve en efficiënte bedrijfsvoering;
- Professionaliteit van medewerkers en organisatie.

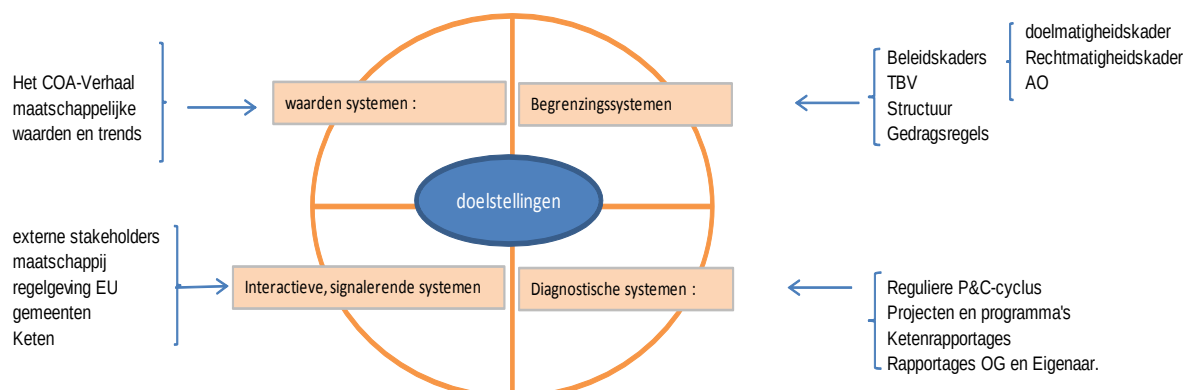
De voorgaande strategische risico's kunnen in meer of mindere mate worden gemitigeerd en beheerst met maatregelen. Het COA actualiseert de risicoanalyse en de beheersingsmaatregelen periodiek. De reguliere taken van interne beheersing zijn in de staande organisatie belegd en over de uitvoering daarvan wordt middels periodieke rapportages en/of verbijzonderde audits gerapporteerd.

- *Het COA is een schaalbare organisatie:*
Om voor elke bewoner een plek te realiseren én doelmatig met de middelen om te gaan dient het COA tijdig en adequaat in te spelen op fluctuaties in de in- en uitstroom van asielzoekers. Op die manier kan het personeelsbestand en de vastgoedportefeuille aansluiten bij de capaciteitsbehoefte en de gewenste kwaliteit. Het COA heeft slechts in beperkte mate invloed op deze fluctuaties, maar probeert hier wel op een gestructureerde wijze op in te spelen. Goede samenwerking met partners is cruciaal. Het COA heeft JenV en het kabinet (commissie Flexibilisering opvang) geadviseerd om een bepaalde omvang van reservecapaciteit aan te houden en om de infrastructuur van landelijk en regionaal overleg met gemeenten (regietafels) in stand te houden. Met deze maatregelen is het risico dat tijdige op- en afschaling bij hoge instroom of bij krimp niet kan worden gerealiseerd binnen bepaalde bandbreedtes gemitigeerd.
- *Het COA draagt zorg voor (sociale) veiligheid en leefbaarheid in de opvang:*
Het COA wil een veilige en leefbare woonomgeving aan al zijn bewoners bieden. Het risico bestaat dat als gevolg van een toenemende instroom van asielzoekers met specifieke problematiek de grenzen aan de opvang wat betreft leefbaarheid en veiligheid van (mede)bewoners, medewerkers en omgeving van locaties worden bereikt. Dit zal leiden tot incidenten op locaties en mogelijk verlies van draagvlak vanuit de bijbehorende negatieve effecten op het imago van het COA. Om dit risico te beheersen investeert het COA veel in vakmanschap van het personeel, in ondersteunende methodieken en specifiek aanbod in samenwerking met partners. Waar nodig worden (tijdelijk) maatregelen genomen in overleg met ketenpartners, gemeente en politie.
- *Het COA beslist op basis van data van hoge kwaliteit en deze data is veilig:*
Informatiebeveiliging is belangrijk in het werk van het COA. Op het gebied van ICT zijn belangrijke maatregelen getroffen om de continuïteit van de dienstverlening te borgen. De informatiebeveiliging is in de basis op orde. Wanneer ondanks de genomen maatregelen incidenten optreden op het gebied van informatiebeveiliging heeft dit (financiële) consequenties vanwege mogelijke claims (Wbp) en het imago van het COA als overheidsorganisatie.

- *Het COA en draagvlak:*
Om als COA te worden gezien als betrouwbare partner en werkgever is een positieve reputatie en imago van belang. Het COA heeft medewerking van de opdrachtgever, lokale overheden (gemeenten, provincies), landelijke politiek, overige betrokken instanties en maatschappij nodig om haar doelen te realiseren. Het risico bestaat dat het COA mogelijk niet voldoende in staat is om aan de verwachtingen te voldoen van deze stakeholders, wat impact heeft op het draagvlak. Bij gebrek aan draagvlak is het vinden nieuwe locaties veel lastiger. Wat kan leiden tot een gebrek aan capaciteit. Het draait immers om de samenwerking met (lokale) partners. Beheersmaatregel ligt op het gebied van landelijke en lokaal stakeholder-management en een passende landelijke communicatiestrategie.
- *Het COA heeft een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering:*
Het COA dient als publiekrechtelijke organisatie te voldoen aan vereisten als efficiency, doelmatigheid en rechtmatigheid. Het risico bestaat dat het COA zich richting opdrachtgever en eigenaar niet kan verantwoorden over het naleven van de vigerende externe wet- en regelgeving en/of het leveren van een product met de gewenste kwaliteit. Het COA heeft een aantal maatregelen genomen om dit risico te verkleinen. Belangrijkste zijn een duidelijke externe afspraak (productenklapper, bekostigingssystematiek), een consistente doorvertaling van wetten en externe afspraken naar interne afspraken en het periodiek auditen van de werking.
- *Het COA is een professionele organisatie met professionele werknemers:*
Voor de uitvoering en het realiseren van de doelen dient het COA te beschikken over voldoende en gekwalificeerde medewerkers. Het risico bestaat dat medewerkers zich onvoldoende ontwikkelen in relatie tot de veranderde eisen die aan hen worden gesteld. Het COA investeert veel in personeelsbeleid dat die professionele houding en vakmanschap ondersteunt, bijvoorbeeld in opleidingen, loopbaanpaden en vitaliteitsbeleid.

Control framework

In het kader van het bewaken van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de bedrijfsvoering en het mitigeren van bovenstaande risico's wil het COA nadrukkelijker gebruik maken van een hierop toegesneden controlframework. In 2015 is de eerste aanzet gegeven tot een nieuw besturingsmodel en control framework van het COA. In 2016 zijn op basis van de centrale doelstellingen uit de doelenboom de strategische risico's opnieuw beschreven en gekoppeld aan de doelstellingen, zoals bovenstaand. De doelstellingen en bijbehorende KPI's spelen ook een belangrijke rol in de sturing en verantwoording.

Planning & Control-cyclus

De interne beheersing moet ertoe bijdragen dat het COA de doelstellingen die door middel van de besturing zijn vastgelegd ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Dit is grotendeels geborgd via een reguliere P&C-cyclus. Als onderdeel van de P&C-cyclus hebben unitmanagers een begroting en jaarplan opgesteld. De doelen en de bijbehorende afspraken zijn vastgelegd in managementcontracten (per unit), die door het bestuur zijn vastgesteld. Per tertaal heeft de unitmanager schriftelijk verantwoording aan het bestuur afgelegd en toelichting gegeven over de voortgang.

Per tertaal vond de externe verantwoording plaats richting de opdrachtgever en eigenaar van het ministerie van JenV.

Sturing op strategische doelen

- de eenduidige doelenboom is de basis voor alle activiteiten, KPI's, projecten en programma's. Zo fungeert de doelenboom als uniform afwegingskader waartegen die activiteit kan worden afgezet: aan welk doel/resultaat draagt dit bij en in geval van de noodzaak tot prioritering: welke activiteit krijgt dan voorrang.
- in de doelen en de KPI's is een onderscheid in organisatie laag. Elk hiërarchisch niveau heeft zijn eigen set aan aggregerbare KPI's. Dit maakt het mogelijk dat elke hiërarchische laag zich kan richten op de resultaten en informatie die voor die laag van belang zijn.

